

Moderskap i bloggarnas värld

En kvalitativ studie om hur normer och föreställningar kring moderskap tar sig uttryck i bloggtexter.

Andrea Diaz och Annica Sjöberg

LUNDS UNIVERSITET
Socialhögskolan

Kandidatuppsats (SOPA63)
VT 2014

Handledare: Torbjörn Hjort
Examinator: Anders Östnäs

Abstract

Title: "Motherhood in the bloggers world" A study of how norms and concepts around motherhood express themselves in blog texts.

Authors: Andrea Diaz och Annica Sjöberg

Supervisor: Torbjörn Hjort

Assessor: Anders Östnäs

The aim of our study was to examine and analyze norms and concepts around motherhood, and how they express themselves in blog texts. We also wanted to investigate the blog texts, how they relate to the late modern motherhood in relation to a more traditional motherhood.

The method used in this study is a qualitative content analysis, of five selected "mommy blogs". For the interpretation and analysis of empirical data, we have chosen to use the theoretical perspectives in form of previous research on the development of motherhood and blogging, as well as Hirdmans Theory on gender system.

The study shows that the strongly rooted ideas of a good mother are present in the blog texts as well as it shows new ideals about motherhood, which the late modern mother can relate to. We have found that the different prevailing discourse affects motherhood and creates ambivalence around the motherhood, which in turn creates feelings of guilt and uncertainty. Based on our interpretation, motherhood is in an inconstantly stage.

Keywords: Motherhood, concepts, gender, discourses, mommy blogs.

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Thorbjörn Hjort som under hela uppsatsens uppförande delat med sig av både tid och engagemang samt bistått oss med värdefulla synpunkter och goda råd.

Andrea Diaz och Annica Sjöberg

Juni 2014

Innehåll

1. Inledning	6
1.1 Problemformulering	6
1.2 Syfte	7
1.3 Frågeställningar:.....	7
1.4 Bakgrund	8
2. Tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter.....	9
2.1 Moderskap.....	9
2.1.1 Den ”goda modern”	9
2.1.2 Kritiken	11
2.1.3 Förändringen	11
2.1.4 Svenska kontexten	12
2.2 Genus.....	14
2.2.1 ”Socialt kön”	14
2.2.2 Hirdmans Teori om genuskontraktet	14
2.3 Internet och bloggar	15
2.3.1 Internet som fenomen.....	15
2.4 Moderskap och bloggande	16
2.4.1 Bloggandet är en social aktivitet.....	16
2.4.2 Mammabloggar utmanar och omkonstruerar moderskapet	16
3. Metod	18
3.1 Kvalitativ ansats	18
3.2 Kvalitativ innehållsanalys	18
3.2.1 Internet och bloggar som föremål för analys	19
3.3 Urval.....	21
3.3.1 En kort redogörelse för valet av kriterier:.....	21
3.4 Beskrivning av de analyserade bloggarna	21
3.5 Tillvägagångssätt.....	22
3.5.1 De analyserade bloggarna	23
3.6 Studiens tillförlitlighet.....	23

3.6.1 Extern reliabilitet	23
3.6.2 Extern validitet.....	24
3.6.3 Intern reliabilitet.....	24
3.6.4 Intern validitet	24
3.6.5 Generalisering	24
3.7 Etiska överväganden	25
3.7.1 Etiska problemen vid internetbaserad forskning.....	25
3.7.2 Informationskravet	26
3.7.3 Samtyckeskravet	26
3.7.4 Konfidentialitetskravet.....	26
3.7.5 Nyttjandekravet	26
3.8 Arbetsfördelning.....	27
4. Resultat och analys	28
4.1 Teman för studien.....	28
4.1.1 Beskrivning av teman.....	28
4.1.2 Moderskap i förhållande till skicklighet och prestation.....	28
4.1.3 Moderskap och egentid	28
4.1.4 Moderskap och osäkerhet	29
4.1.5 Moderskap och känslor av skuld.....	29
4.2 Moderskap i förhållande till skicklighet och prestationer	29
4.3 Moderskap och egentid	33
4.4 Moderskap och osäkerhet.....	37
4.5 Moderskap och känslor av skuld	39
5. Sammanfattning och Avslutande diskussion.....	43
5.1 Sammanfattning	43
5.2 Avslutande diskussion.....	44
6. Referenslista	46

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Föräldraskapet ansågs förr vara en kvinnoangelägenhet. Detta är ett synsätt som har förändrats över tid under påverkan av olika faktorer och till följd av politiska, kulturella och ekonomiska förändringar, vilka ökat jämlikheten mellan könen (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997). Det har funnits många föreställningar som avvecklats i takt med att samhället utvecklats. Vissa föreställningar och normer kan vara mer seglivade än andra som till exempel de föreställningarna om genus (Hirdman, 2001; Hirdman 2007). Simone de Beauvoirs (2008:325) uttryck: ”man föds inte till kvinna, man blir det” har blivit ett väl myntat uttryck inom genusforskningen och en verklighet i samhället. Enligt Roman (2004), skapar vi varandra och oss själva genom de olika kategorierna som finns tillhands till exempel man, kvinna, barn, ung, gammal och det är inte kategorierna i sig som är problematiska för individer. Det är föreställningarna som dessa kategorier för med sig om hur vi skall vara när man är kvinna eller man eller ung (ibid.).

Enligt Brembeck (2003), har flickor genom historien fostrats till mödrar och makor allt efter den naturliga ordningen. Denna ordning var föreställningar som styrde bilden av kvinnan (Hirdman, 2001; Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997). Enligt Connell (2002), råder *Den naturliga ordningen* i genusordningen. Genus är något som görs och vidmakthålls genom subtila oreflekterade handlingar i det sociala livet (Connell, 2002). Konsekvenserna av dessa handlingar skapar exkludering, diskriminering och utanförskap för de som faller utanför de rådande normerna. Det finns fortfarande svårutrotade föreställningar om att den goda modern skall vara självupppoffrande och inte uppehålla sig vid ämnen som inte rör hemmet och barnen. Den goda modern skall lägga ned all sin tid på hemmet, barnet/- en och maken (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997).

Bloggmammorna utmanar dessa föreställningar som finns kring moderskapet (Powell, 2010). Enligt Powell (2010), har bloggande blivit ett nytt sätt att kommunicera mödrar emellan och det kan ses som en följd av de samhällseliga förändringar vi har genomgått. Vidare menar Powell (2010), att när bloggmammorna reflexivitet inte räcker till söker de efter kunskap på andra arenor som exempelvis bloggen. Powell (2010), menar att bloggmammor kan omkonstruera sitt moderskap genom bloggande. Vidare menar Powell (2010), att sökande kan

leda till ny kunskap och tillfredställelse hos bloggammorna genom den responsen de får av sina läsare. Mammabloggar är ett växande fenomen och ett nytt sätt att kommunicera och interagera. Forskning visar att själva bloggande i sig anses vara kontroversiellt och utmanar svårutrotade samhällsnormer och föreställningar. Det vi har uppmärksammat är att bloggande har en funktion i bloggammornas liv.

Enligt Morrison (2010), är mammabloggarna en av de genrerna som fått stort genomslag och alltfler ansluter sig till detta fenomen. Söker man på Google efter mammabloggar i Sverige får man 419 000 träffar. Mammabloggar har fått både positiv och negativ kritik och det finns en uppsjö av mammabloggar som författas av både ”kändismammor” och ”vanliga” mödrar. I mammabloggar skrivs det om allt från föräldraskap, matlagning, inredning och shopping. För de bloggande mödrarna skapar bloggande möjligheter att uttrycka sig och skapa mening i sin tillvaro samt att bloggande genererar social gemenskap och förståelse för bloggerskorna sinsemellan (Morrison, 2010). Genom bloggande skapar mödrarna ett forum där de kan ventilera sig och ge uttryck för både stora och små frågor, men det skapar även motstånd där det de skriver om betraktas vara så privat att det kulminera i att bloggerskorna anses vara för självutlämnande och bekräftelsesökande. Motståndet kan härledas till att det offentliga alltid har förbundits med mannen och med att kvinnan skall hållas i bakgrunden (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997; Hirdman, 2001). Trots kritiken är det många mödrar som väljer att skriva bloggar om det som av många anses vara privat. I bloggarna skriver mödrar om sina liv, sina barn och sin make/maka/sambo, även om det kan komma att provocera andra. Det traditionella synsättet på moderskap som samhällsnorm är källan till kritiken som mammabloggarna har fått motta från allmänheten.

1.2 Syfte

Syftet med vår studie är att beskriva och analysera hur normer och föreställningar kring moderskap tar sig uttryck i de utvalda bloggtexterna.

1.3 Frågeställningar:

- Hur uttrycks föreställningar och normer kring moderskapet i bloggtexterna?
- Hur förhåller sig bloggtexterna till det senmoderna moderskapet i relation till ett mer traditionellt moderskap?

1.4 Bakgrund

I det senmoderna samhället alstras ständigt nya fenomen, vissa fenomen blir kortlivade medan andra blir en del av vår kultur. Bloggar är ett sådant senare fenomen. Bloggar har fått fäste i vår samtid och utmanar våra gamla sätt att kommunicera. Bloggfenomenets historia är ganska ny och inleddes i mitten av 1990-talet för att sedan utvecklas explosionsartat (Våge, Stattin & Nygren, 2005). Det finns bloggar av olika genrer och karaktärer och tillgängligheten till dessa är nästintill obegränsad. Bloggar författas av människor med olika erfarenheter och idéer att dela med sig av och att blogga är ett vardagligt inslag i deras liv. Bloggande har skapat ett nytt sätt att interagera och ger idag insyn i det som förr ansågs var det privata.

Det västerländska senmoderna samhället har genomgått en rad förändringar som påverkar och förändrar våra roller. Moderskapet har successivt ändrat skepnad genom tiden, men bär fortfarande starka spår av historien och samhälleliga omställningar (Johansson, Lindgren, Hellman, 2013). Moderskapet innebär förändringar i kvinnors liv av olika slag och forskning visar att inträdandet i moderskapet är ansträngande för kvinnor (Powell, 2010; Lopez, 2009). Kvinnor introduceras för de dominerande bilderna som finns om moderskapet redan under graviditeten och dessa föreställningar blir påtagliga under moderskapet (Powell, 2010). Det finns en förväntan om att leva upp till föreställningar som de traditionella moderskapsidealerna tillhandahåller. Powell (2010), menar att hos många mödrar skapas det en ambivalens och rädsla för att falla utanför de dominerande bilderna av vad en god mor bör vara. Vidare belyser forskning att moderskapet genomsyras av misslyckande då dessa föreställningar är nästintill omöjliga att leva upp till (Lopez, 2009; Powell, 2010). Vidare skriver Powell (2010), att detta till trots är det många kvinnor som inte kan värja sig mot diskursen om den goda modern. Den senmoderna modern har fler alternativ och möjligheter än vad mödrar förr i det västerländska samhället hade (ibid.). Dessa möjligheter och alternativ bidrar med spänningar mellan föreställningar om moderskapet i det senmoderna och de traditionella dominerande bilder som finns kring moderskap för mödrar (Lopez, 2009; Powell, 2010).

2. Tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter

I följande del redogör vi för tidigare forskning och teoretiska perspektiv som vi har använt oss av i vår analys.

Vi har valt att använda oss av tidigare forskning kring moderskap som belyser nya och gamla föreställningar och normer kring moderskap. Grunden till att fokus ligger på tidigare forskningen i vår undersökning är på grund av att vi ansåg att Hirdmans genusperspektiv var en aning för snäv. I tidigare forskning har vi inhämtat kunskap som är av större relevans för vår studie.

Då vi anser att det är intressant att se hur moderskapet påverkas av normer kring kön har vi även anlagt ett genusperspektiv i form av Hirdmans teori om genuskontraktet.

Vi inleder med en redogörelse för den forskning kring moderskap som vi huvudsakligen använder oss av i vår analys för att avslutningsvist redogöra för Hirdmans teori om genuskontrakt och genusordningen. Vi redogör även för den hämtade kunskapen kring mödrar och bloggande då empirin är hämtad från bloggar. Därefter avslutar med en kort redogörelse av internetanvändandet som fenomen då vår empiri är hämtad från mammabloggar.

2.1 Moderskap

Moderskap medför mer än barn (Brembeck, 2003). Moderskap medför en uppsättning traditioner som innefattar föreställningar, idéer och praktiker som mödrar har att förhålla sig till (ibid.). Brembeck (2003), menar att det inte är främst förlossningen, amningen eller blöjkesem som är problemet med att vara mamma för många unga kvinnor idag. Vidare menar Brembeck (2003), att dilemmat ligger i de idéerna och föreställningar som finns kring moderskap. Det finns en förväntan på kvinnor som blir mödrar att de per automatik skall leva upp till dessa föreställningar och idéer. Vi skall titta närmare på moderskap och dess förändringar ur en svensk kontext.

2.1.1 Den "goda modern"

Brembeck (2003), menar att moderskap har genom tiderna uppfattats som höjdpunkten i kvinnans liv och utgör kvinnans primära identitet. En kvinna med barn är först och främst mor (ibid.). Det är kvinnans största önska att bli mor och moderskapet är ett heligt kall och kvinnan blir lycklig av att offra sig för man och barn (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997). Självupppoffrande är av naturen henne given och hon är skapad för att fostra och vårda barn (ibid.). Enligt Bäck-Wiklund och Bergsten (1997), står kvinnan för känslan. Kvinnan är

känslösam och hänsynstagande och vill tillgodose sin familjs alla behov och sätter alltid sig själv i sista rum för hon har inga egna behov (ibid.). Vidare menar Bäck-Wiklund och Bergsten (1997), att kvinnan har en särskilt förmåga till kärlek för barn och vuxna och är utrustad med ett aldrig sinande tålamod och ömhet. Den myten tillskriver kvinnor egenskaper som är svårutrotade i vårt samhälle och som kvinnor söker leva upp till. Brembeck (2003), menar att denna modersideologi är ett normsystem som är inrotad i både samhället och individen och har rötter som går långt tillbaka i historien. Denna ideologi är svår att värja sig mot och förr eller senare hamnar mödrarna i normsystemet (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997; Brembeck, 2003).

Lopez (2009) och Powell (2010) diskuterar i sin studie om rädslan och ångesten som skapas hos mödrar när de inträder moderskapet. Moderskapet är för många kvinnor ansträngande och genomsyras av misslyckande (Lopez, 2009). Den goda modern blir god genom uppoffringar medan den dåliga modern blir det genom en rad av olika aspekter (Powell, 2010). En mamma på socialbidrag är en dålig mor, en mor som satsar på karriären är en dålig mor, en ung mamma är en dålig mor, den överbeskyddande mamma är en dålig mor, dessa är några av de aspekterna som skiljer en dålig mor från en god (ibid.). Powells (2010), studieobjekt är inte mödrar som faller in i ovanstående kategorier men likväl kan de stundvis uppleva moderskapet som tungt, ensamt och ansträngande. En förklaring till detta kan vara alla kraven och uppoffringarna som diskursen om den goda modern ställer på mödrar och känslan av att inte vara god nog som mödrarna utvecklar. Powells (2010), studie visar att det finns flera sätt att bli ansedd som en dålig mor än som en bra mor. Detta gör det svårt för alla kvinnor, som inte är vita medelklasskvinnor, att bli ansedda som goda mödrar och även för denna kategori blir moderskapet stundvis svårt (ibid.). Vidare skriver Powell (2010), att vad en mor än gör kan diskursen om den goda modern alltid vändas mot henne och alla hennes uppoffringar kommer ändå inte vara tillräckligt bra. Vidare visar både Powells (2010) och Lopez (2009) studie, att föreställningarna om den goda modern lever än idag och att mödrar introduceras för dessa så fort barnet finns i magen. Mödrarna måste motarbeta och utmana föreställningarna själva men med bloggande blir det en arena där mödrar kan få stöd av andra mödrar (Powell, 2010; Lopez, 2009).

Bäck-Wiklund och Bergsten (1997), menar att modersideologi begränsar mödrars handlingsutrymme. Mödrar känner skuld och oro för sina barn och känslan att inte vara en tillräckligt god mor eller att man är för släpphänt med barnen är frågor som mödrar tampas

med ideligen (ibid.). Vidare skriver Bäck-Wiklund och Bergsten (1997), att mödrar ser sig som barnets primära vårdare och utvecklar tankar kring sin egen person och den enorma betydelse den har för att säkerställa att barnets utveckling skall gå i rätt riktning. Tankar och föreställningar som dessa resulterar i att mödrar skapar en ambivalens i förhållandet till barnomsorgen och arbetslivet och utvecklar en känsla av konstant otillräcklighet (ibid.). Ambivalens mödrar känner förstärks av barnets/barnens, familjens och/eller omgivningens negativa reaktioner/respons och avtar av vederbörandes positiva reaktion/respons (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997).

2.1.2 Kritiken

Feminister har kritiserat myten om den goda modern eftersom de ansåg det vara en konstruerad bild vars funktion var att begränsa kvinnan till hemmet och barnen (Brembeck, 2003). Under 60- och 70-talet tog utvecklingen fart och ett arbete för avpatriarkalisering av samhället tog form (ibid.). Trots utvecklingen har det visat sig vara svårt att utrota föreställningar om den goda modern. Enligt Brembeck (2003), har uppfattningen av moderskap genomgått en omvälvande förändring, men föreställningen av den goda uppoffrande modern är fortfarande idag en hegemonisk diskurs. Diskursen är integrerad i alla delar av samhällslivet och tar sig i uttryck i lagstiftningen, institutionsbygge, rådgivning, massmedier och i det vardagliga livet och på grund av denna integrering påverkar den mödrarnas liv ur alla aspekter (Brembeck, 2003). Vidare skriver Bäck-Wiklund och Bergsten (1997), att inom den politiska kontexten har synen på moderskap genomgått en enorm förändring det senaste seklet. Vi har rört oss från ett hemmafruideal till det rådande politiska jämställdhetsidealet (ibid.). Bäck-Wiklund och Bergsten (1997), menar att denna förändring i Sverige har genomförts på grund av nya lagar som exempelvis införandet av en moderskapsförsäkring 1955 och som 1974 kom att omformuleras till en föräldraförsäkring med lika juridiska rättigheter för båda föräldrarna att ta ut ledighet efter att barnet fötts. Inom den politiska kontexten i Sverige var dessa förändringar viktiga för skapandet av den moderna tvåsörjarfamiljen (ibid.). Vidare menar Bäck-Wiklund och Bergsten (1997), att bilden av det senmoderna moderskapet inte är lika tydlig som den politiska.

2.1.3 Förändringen

I Sverige idag finns ett starkt uttalat uppfostringsideal att flickor såväl som pojkar satsar på att självförverkliga sig, att de skaffar sig en utbildning och ett givande arbete (Brembeck, 2003). Förr fostrades flickor till att bli mödrar utan att ta hänsyn till vad de själva ämnade av sina liv (ibid.). Forskning visar att moderskapet inte är efterlängtat av alla kvinnor i det senmoderna

samhället men att även i vårt sekulariserade samhälle ses kvinnor som avstår barn med misstänksamhet och även detta bidrar till en ambivalens hos kvinnan (Brembeck, 2003). Anledningen till att kvinnor som avstår från barn ses med misstänksamhet kan härledas till föreställningen om att det är höjdpunkten i kvinnas liv och hennes grundläggande identitet (Hirdman, 2001; Hirdman 2007).

Bäck-Wiklund och Bergsten (1997), har i sin studie *Det moderna föräldraskapet- en studie av familj och kön i förändring* studerat kvinnor och mäns föräldraskap. I studien framkom att det moderna moderskapet utmärks av reflexivitet. Reflexiviteten innebär att modern jämför sina upplevelser med andra mödrar och använder sig således av idealbilder som bollplank. I det ideala moderskapet framhölls faktorer som moderns egen betydelse för barnets välmående och utveckling samt att finnas till för familjen och ha kontroll. I studien har Bäck-Wiklund och Bergsten (1997) även använt sig av Antonovskys KASAM- känsla av sammanhang för att kategorisera mödrarna som säkra, ambivalenta eller resignerade i förhållande till livssituationen. I studien kategoriseras mödrarna sedan som reflexivt säkra och reflexivt osäkra. Studien visade att ca hälften av de intervjuade mödrarna var reflexivt osäkra och skuldbelade sig själva på ett eller annat sätt och tvekat på sin kompetens som mödrar. Den andra hälften, de reflexivt säkra, som visade sig ha funnit en autonomi i förhållandet, där man trots olikheter konstruerat ett jämställt förhållande med lika värde mellan parterna, kände sig som tillräckliga och goda mödrar trots motgångar. Det tyder på att de mödrar som lever i ett förhållande där man omdefinierat den offentliga diskursen till ömsesidighet, respekt och lika värde upplever moderskapet positivt (ibid.).

2.1.4 Svenska kontexten

Elvin-Novak (1999) har i sin avhandling *Accompanied by guilt, Modern motherhood the swedish way* studerat den moderna mödrarollen hos svenska förvärvsarbetande kvinnor/mödrar. Elvin-Novak (1999) menar att mödrarollen är något som är föränderligt över tid och är en livslång process för modern. Den moderna moderns feminitet skapas inte endast i förhållande till sitt moderskap utan tillsammans med individualitet och oberoende där modern inte helt skall uppoffra sig själv. Vi befinner oss ständigt i olika diskurser av vad den goda modern innebär och för mödrarna innebär det att man relaterar sitt moderskap till de parallella diskurserna. Om modern inte tycker sig kunna leva upp till de olika diskurserna skapas en känsla av skuld (ibid.).

Enligt Elvin-Nowak (1999) har Sverige kommit långt med jämställdhetsfrågorna och faderns ansvarstagande över barnens ses som lika viktig. Trots det visar statistik på att faders inträde till familjen inte skett i lika stor utsträckning som moders väg ut till arbete (ibid.). I Elvin-Nowaks (1999) studie framkommer att mödrar talar om att fadern "hjälp" till med barnen och fäder ses som något distinkt. Vidare skriver Elvin-Nowak (1999) att kvinnor i Sverige trots utvecklingen av jämställdhetsfrågor inte har samma rättigheter, skyldigheter och förmågor, mödrarollen skiljer sig från fadersrollen.

De olika diskurser som Elvin-Nowak (1999) resonerar kring i sin avhandling handlar om att mödrar idag förväntas vilja ha ett liv vid sidan av moderskapet samtidigt som hon inte bör vara hemma för länge med barnen. Om en kvinna inte har ett arbete vid sidan av moderskapet ifrågasätts hennes feminitet samtidigt som hon inte skall arbeta för mycket (ibid.) En moder som inte i första hand prioriterar sina egna barn anses träda över en gräns över vad modern feminitet skall vara. Det framkom även att många kvinnor upplever inre konflikter mellan arbetet och mödrarollen. Som moder försöker man skapa lugn och balans och det primära hos modern är barnets välmående. Studien visar att ambivalensen kring diskurserna påverkar mödrarnas psykologiska och emotionella välmående och leder till en känsla av skuld (ibid.).

I Brembecks (1998) studie *Inte bara mamma* har hon studerat hur moderskapet gestaltar sig hos 28 unga mödrar. I studien framkom att synen på moderskap kommit att förändras hos unga mödrar. De unga mödrarna såg inte moderskap som något synonymt med kvinnokroppen utan ett val vi kan göra. Moderskapet ansågs heller inte vara beroende av den kvinnliga kroppen som behållare och livgivare på samma sätt som tidigare. Brembeck skriver att detta skapat en oro på individnivå samt på den diskursiva nivån. Samtidigt visade kvinnorna i studien ett avspänt förhållningssätt mot expert- och myndighetsråd. Det moderna samhället med ny vetenskap bakom varje hörn har lett till att kvinnorna i studien blivit medvetna om att expertkunskaper kommer och går. Det som istället var mest betydelsefull för kvinnorna var idag väninnegruppen. Brembeck kallar dessa för livsstilsgrupper, ett nätverk byggd av preferenser av en viss livsstil. Livsstilsgruppens främsta betydelse var att kollektivt bearbeta individuella upplevelser. Vår uppfattning är att bloggar idag kan antas ha en liknande funktion som en "livsstilsgrupp".

2.2 Genus

För att få ytterligare perspektiv på hur normer och föreställningar kring moderskap tar sig uttryck i bloggtexter har vi använt oss av Hirdmans teori om genuskontraktet. Genusperspektiv i forskning innebär att man gör en analys i samhället utifrån ett perspektiv där relationen mellan könen är central. Genom användandet av genusperspektiv kan man se olika förhållanden där ojämlikhet mellan könen skapas även i platser och sammanhang som kan verka könsneutrala.

2.2.1 "Socialt kön"

Begreppet genus härleder från det engelska begreppet gender. I svensk kontext har begreppet gender kommit att översättas till "socialt kön". Hirdman menar att genus kan förstås som en föränderlig tankefigur där den biologiska skillnaden mellan "man" och "kvinna" används (Hirdman 2001; 2007). Robert. W Connell är professor i sociologi och forskar kring manlighet. Connell (2003) menar att skillnaderna mellan kvinna, man, flicka eller pojke finns med i vårt vardagliga liv. Vi ser genusskillnader som naturliga och en avbrytning av mönstret väcker ofta stor uppmärksamhet. Men att vara man eller kvinna är ett föränderligt tillstånd och är inte av naturen givet. Genom det sätt vi uppträder och konstruerar oss intar vi en plats i genusordningen. Genus är något som görs och upprätthålls genom handlingar i det sociala livet. Vi ser det därmed intressant att se hur framställningen av modersrollen i bloggtexterna kan tolkas ur ett genusperspektiv. Genom att använda genus som förklaringsmodell kan vi synliggöra kvinnor och mäns olika villkor. (Connell, 2003).

2.2.2 Hirdmans Teori om genuskontraktet

Yvonne Hirdman är historieforskare och har i sin genusforskning lanserat begreppen genuskontrakt och genussystem. Hirdman (2001, 2007) har i sin forskning beskrivit hur människor skapar normer, seder och förväntningar om vad som är manligt och kvinnligt. Hirdman benämner det som en ordningsstruktur av kön som ses som en grundläggande förutsättning för andra sociala ordningar. Systemets mönsterstruktur benämns som ett genuskontrakt och upprätthålls av två grundläggande principer:

- Kvinnor och män hålls isär (dikotomi)
- Det manliga värderas högre än det kvinnliga (hierarki)

Teorin beskriver hur genuskontrakt skapas mellan människor, både på individ och gruppnivå, och blir till strukturer i vårt samhälle. De grundläggande principerna grundar sig i att manligt

och kvinnligt ses som skilda saker och ofta motsatser till varandra, dikotomier. Dessa bör inte blandas med varandra. I samhället gör vi skillnad på kön genom att t.ex. tala om ”pojkfärger” och ”flickfärger”. Det manliga har högre status än det kvinnliga och det män gör tenderar att tillskriver ett högre värde. Hirdman (2001), menar även att män som kvinnor är med och skapar denna genusordning. I skapandet är vi omedvetna då det upplevs som normalt och något som skall vara på så vis. Hirdman (2007) påpekar dock att det finns kvinnor med hög status och män med lågstatus och man där av bör hålla isär individ- och gruppnivå. Genom att tillämpa ett genusperspektiv på vår empiri kan vi urskilja föreställningar om det manliga och kvinnliga i bloggtexterna. Ett genusperspektiv ger oss även möjlighet att se hur stereotypa föreställningar om moderskap uttrycks i bloggtexterna.

2.3 Internet och bloggar

Under arbetets gång har vi fått en inblick i en stor värld där mycket har hänt och mycket händer. Internet är ett fenomen som växer och är en del av många människors liv. Vi vill genom detta kapitel dela med oss av de kunskaper kring internet och internet som föremål för analys vi funnit under arbetets gång. Vi börjar med en redogörelse av internetanvändandets som ett betydelsefullt fenomen i det samtida samhället.

Kommunikationen mellan individer via internet har ökat i en snabb omfattning vilket lett till konsekvenser inom den samhällsvetenskapliga forskningen (Bryman, 2008). Genom nya former av interaktion och meningsskapande har nya fenomen vuxit fram och användandet av internet har även skapat nya möjligheter för dagens forskare (Sveningsson, Lövheim & Bergqvist, 2003).

2.3.1 Internet som fenomen

Datormedierad kommunikation har lett till nya möjligheter för lagring och överföring av information. Personer som befinner sig på två olika platser i världen har idag möjlighet att kommunicera med varandra i realtid (Sveningsson, Lövheim & Bergqvist, 2003). Kommunikation via internet har kommit att handla om nya former av anonymitet. Vi kan kommunicera och skapa intimitet med andra människor utan att beröras av den andras sociala tillhörigheter (Sveningsson et al., 2003). Informationsteknologin har utvecklats till en interaktionsteknologi. För forskaren innebär det en möjlighet att undersöka hur människor t.ex. skapar relationer och identiteter i den virtuella världen. Men det innebär också nya metodologiska överväganden vilket vi redogör för i följande delar. (Sveningsson et al., 2003).

2.4 Moderskap och bloggande

Då vi hämtat empirin till vår analys från bloggar har vi även sökt forskning kring förhållandet mellan moderskap och bloggar och vilken betydelse det har för den moderna modern. I följande del redogör vi för den forskning vi tagit del av kring moderskap och bloggande.

2.4.1 Bloggandet är en social aktivitet

Datorminerad kommunikation har fått stort genomslag inte minst inom bloggsfären visar forskning (Nardi, Schiano & Gumbrecht, 2004). Bloggar varierar i genrer, utseende och innehåll och alla har sin egen publik. Enligt Nardi et al. (2004), skapas bloggsfären både av författaren som läsaren och deras forskningsresultat visar att bloggande är en social aktivitet som är beroende av såväl skribenten och dennes läsarkrets. Nardi et al. (2004), menar att bloggen kräver engagemang från såväl skribenten, med kontinuerliga uppdateringar, som av läsarens återkoppling och uppmuntran. Här kan man tyda en virtuell interaktion som är beroende av såväl sändare som mottagare. (Nardi et al., 2004).

Nardis et al. (2004), studie visar att bloggande möjliggör olika funktioner för skribenterna såsom att hålla kontakten med familj, vänner och läsarkrets genom uppdaterande om olika händelser och aktiviteter som berör skribentens liv. Bloggande ger skribenterna en möjlighet för att uttrycka åsikter och ge råd till sin läsarkrets utifrån egna erfarenheter och händelser. Bloggande skapar även för skribenterna ett sätt att ta del av andras åsikter och råd. Studien visade även att skrivandet i bloggen utvecklas genom läsarnas feedback och att skribenterna skapar ett medvetet beteende i sitt skrivande. Slutligen visar studien att bloggande var ett sätt för skribenterna att få utlopp för känslomässig spänning som medför att de bearbetar detta i sitt bloggande. Det kan uppfattas som ett självutlämnande av skribenten själv, men tyngdpunkten ligger här i responsen, råden och uppmuntran de får av sina läsare.

Studien visar att bloggande är en social aktivitet mer än ett självutlämnande av sin egen person. Skribenterna är ute efter återkoppling från sina läsare och andra funktioner som är av värde för deras bloggande. Bloggen skapas således av både skribenter som läsare och är en interaktion mellan dem. (Nardi et al., 2004).

2.4.2 Mammabloggar utmanar och omkonstruerar moderskapet

Powells (2010), studie visar att mammabloggar utmanar diskursen om den goda modern som finns i vårt samhälle. Detta gör bloggammorna genom att gå ut offentligt på bloggen med svårigheterna, ambivalens och utmaningar som moderskapets medför. Powell (2010), menar

att kritiken mammabloggar har fått utstå från allmänheten har sin grund i diskursen om den goda modern där kvinnor förväntas leva upp till de föreställningar och normer som diskursen bär på. Lopez (2009) studie, ”*The radical act of mommy blogging*” diskuterar den uppståndelse och kritik mammabloggar har fått motta från allmänheten och varför man ser på mammabloggar som en radikal handling. Lopez (2009) menar att detta synsätt kan härledas till dikotomin om offentlig/privat som innefattar moderskap. Moderskap har alltid ansetts tillhöra den privata sfären och familjesfären medan männen har en given plats i den offentliga sfären. Kvinnor förväntas inte utmana sfären utan bara inta de fält som moderskapet ger dem. Vidare diskuterar Lopez (2009) att i det offentliga diskuteras viktiga angelägenheter av framstående män som politik, ekonomi, lagen och arbete och i det offentliga finns det inte utrymme för att ventileras privata angelägenheter. Mammabloggar får kritik för deras överträdelse inom sfären och de accepterar inte denna kritik (ibid). De vill ha en del av bloggsfären på lika villkor som männen, där de diskuterar, lyfter fram och ventilerar det som moderskapet medför (ibid).

Genom att skribenterna bloggar om sitt moderskap och ambivalensen de upplever och allt annat moderskap medför får de utlopp för sina tankar och känslor (Powell, 2010).

Powells (2010) studie visar hur bloggammor utmanar och omkonstruerar moderskapet utifrån deras egna erfarenheter och upplevelser. Powell (2010) menar att moderskap är både ett föremål och en plats för den rådande diskursen om den goda modern. Moderskap som både föremål och plats för diskursen om den goda modern kan bli en ensam plats att befinna sig på om man inte kan leva upp till föreställningarna som moderskap medför (Powell, 2010). Vidare visar Powell (2010) hur skribenterna i hennes studie får support, uppmuntran och respons av sina läsare som medför att skribenterna kan stå ut med moderskapet men även förändra moderskapet. Mödrarna får inte bara möjlighet att få utlopp för sina känslomässiga frustrationer, rädslor och tankar som moderskapet kan medföra genom bloggande. Mödrar skapar en egen diskurs utifrån sin egen upplevelse om moderskap och med sin egen röst i det senmoderna samhället genom sitt bloggande (Lopez, 2009).

I båda studierna uttrycks en positiv attityd till mammabloggar, dessa mödrar har lyckats skapa en arena där de med egen röst delar med sig av sin upplevelse och berättar om sina erfarenheter om moderskap (Lopez, 2009, Powell, 2010). Studierna visar varför mödrar bloggar och diskursen deras handlingar utmanar.

3. Metod

I detta avsnitt redogör vi studiens metodologiska process. Vi kommer att redovisa den metodologiska processens olika byggstenar och redogöra för dem stegvis. Avsnittet avslutas med etiska överväganden.

3.1 Kvalitativ ansats

Då syftet med vår studie är att undersöka hur normer och föreställningar kring moderskapet tar sig i uttryck i bloggtexterna blev valet av metod en kvalitativ ansats. Då vi ämnar se om bloggtexterna ger uttryck för vissa företeelser och för att få en djupare förståelse av mönster och föreställningar är en kvalitativ ansats lämplig för vår undersökning (Bryman, 2008). Vi är intresserade av att se mångfald och variation i vår studie snarare än generalisering. Den kvalitativa metoden ger oss en mer detaljerad bild av om hur föreställningar och normer uttrycks i bloggtexterna, vilket är av relevans och angelägenhet för besvarandet av våra forskningsfrågor (Bryman, 2008). I samhället ingår en stor variation av olika fenomen som samspelar och formar människors relationer med varandra, positioner och roller som människor har (Ahrne & Svensson, 2012). Dessa kan studeras och tolkas på olika sätt, men för att få en djupare förståelse är den kvalitativa ansatsen en bra grundval (ibid.).

I den kvalitativa ansatsen läggs fokus på upplevelser, tolkningar, känslor samt berättelser (Bryman, 2008). För att samla kvalitativ data, i egenskap av mönster, tolkningar, upplevelser och föreställningar om hur tingen görs finns det en rad olika tillvägagångssätt att välja mellan inom kvalitativ forskning (Bryman, 2008). Vår metod för insamlande av empirisk material blev dokument som källa, då vi ämnar se vad bloggtexterna uttrycker om vissa företeelser.

3.2 Kvalitativ innehållsanalys

Dokument som datakälla är en metod som kan ge oss en hel del information om hur föreställningar och normer utmanas eller reproduceras och som utgör en konsekvens av sociala konstruktioner (May, 2001). Dokument som datakälla kan även användas som bas och för kartläggning inom forskning. May (2001), menar att dokument berättar för oss om platser, händelser och sociala relationer vid en viss tidpunkt. (May, 2001).

Enligt May (2001) finns det olika källor till dokumentforskning och det gäller att förhålla sig kritisk och medvetet till dessa olikheter. För att kunna besvara forskningsfrågorna vår studie avser har vi använt oss av bloggtexter som dokumentkälla. Detta med hänsyn till att texterna konstrueras i mammabloggar och som vi diskuterade tidigare har själva fenomenet

mammabloggar fått stor uppmärksamhet för att de anses utmana diskursen om den goda modern genom själva bloggande men vi ville se vidare om diskursen om den goda modern utmanas vidare i bloggtexterna. Med detta som utgångspunkt ville vi se om normer och föreställningar om moderskapet även utmanas i bloggtexterna.

Bloggtexterna anses vara personliga dokument som inte är skapade i forskningssyfte. Vid studerandet av bloggar är det därmed viktigt att förhålla sig till fyra kriterier (Bryman, 2008) Dessa kriterier är: *autenticitetskriteriet* som innebär att dokumentets producent är den verkliga skaparen av dokumentet, *trovärdighetskriteriet* som innebär att dokumentet förmedlar producentens riktiga känslor och tankar, *representativitetskriteriet* som innebär att dokumentet är typisk för det som ämnas studeras och sist är *meningskriteriet* som innebär vad det är för dokument och vad förmedlar det (Bryman, 2008). Dessa kriterier har möjliggjort ett ordnat sätt för oss att orientera oss och varit vägledande för vilka krav vår empiri skulle leva upp till under insamlandet av dokument, ett strukturellt arbetssätt under processens gång. Vidare menar May (2001) att dokument inte är rena avspeglingsbilder av en verklighet utan skapade från den sociala verkligheten och vissa versioner av händelserna.

Efter att ha bestämt oss för vilken forskningsmetod och tillvägagångssätt för insamlandet av data vi skulle använda oss av i vår studie var vi även tvungna att ta hänsyn till andra aspekter vidrörande fältet vi skulle utforska. Vi var tvungna att förhålla oss kritiska till införskaffande av data då vi skulle finna detta på Internet som är ett relativt nytt forskningsfält och där det ännu inte skapats några exakta riktlinjer för kvalitativa studier (Svenningsson, Lövheim & Bergqvist, 2003). Med hjälp av de fyra ovan nämnda kriterierna kunde vi lättare bedöma kvalitet på dokumenten vi insamlade. Trots att vi varit kritiska och ifrågasättande och förhållit oss till kriterierna under insamlandet av dokument kan vi inte säkerställa att våra dokumentkällor är bristfria och de mest sanningsenliga som finns.

3.2.1 Internet och bloggar som föremål för analys

Bryman (2008) beskriver de dokument som finns på internet som virtuella och det finns idag enorma mängder av offentlig information på internet, som alla kan ta del av. En fördel är att materialet finns på skärmen framför oss vilket är tidssparande och kräver mindre arbete (Svenningsson, Lövheim & Bergqvist, 2003). Det finns flera kriterier att ta hänsyn till vid forskning av virtuella dokument. Då internet rymmer så stora mängder information och ständigt är i förändring kan det vara svårt att urskilja representativiteten av informationen/dokumentet (Bryman 2008). Vid studerandet av virtuella dokument bör man

hålla vissa kriterier i åtanke: Autenticitet, trovärdighet, den ständiga förändringen, språket. För att minska skevheten i materialet bör man som forskare även söka sig till webbsidor som rör forskningsfrågan med hjälp av olika sökmotorer samt använda sig av olika sökord i sökningarna (Bryman 2008).

Gällande autenticitet och trovärdighet är det viktigt att förhålla sig till att användaren kan skapa en socialt konstruerad verklighet och har friheten att själv välja hur de skall presentera sig själva (Svenningsson, Lövheim & Bergqvist, 2003). Det ger även människor möjlighet att förvränga verkligheten och skapa "falska" personligheter och ljuga om sin identitet. Diskussionen kring om man skall "vara sig själv" skiljer sig mellan olika användare men enligt Svenningsson har man sett en ökad tolerans inom chattkanaler. Andra menar att man lever ut det inre jaget på internet och därmed kan uppfattas som det ärliga och sanna. En stor undersökning som gjordes 1998 visar dock på att det är få som har flera olika identiteter eller ljuger om sig själva (ibid.).

Bloggar har blivit ett växande fenomen som allt fler människor tar del av. Genom att studera bloggar ger det oss som forskare möjlighet att få en inblick i skribentens tankar, åsikter och sociala samspel med andra. I forskningssammanhang är det viktigt att ha kunskaper om och förståelse för vad det innebär att vara användare i den specifika gemenskapen (Ahrne & Svensson, 2011). Vi bör reflektera över vår egen roll i det aktuella forskningsfältet och betydelsen av det för att skapa en förståelse för aktörerna bakom bloggarna (Ibid.).

En blogg skulle kunna ses som en dagbok som skrivs i den virtuella världen. Är det då etiskt korrekt att läsa någon annans dagbok? Bryman (2008) menar att man som forskare kan använda sig av material som finns att hämta på hemsidor eller portaler som är öppna för allmän beskådning. Då empirin till vår undersökning kommer från bloggar är det viktigt att undersöka om bloggarna är öppna eller privata. Vi har i vår undersökning varit noga med att använda oss av bloggar som fanns på öppna portaler och delas med ett stort antal människor. Inom internetforskningen ges även möjligheten att studera människor både som öppen och dold observatör (Svenningsson et al. 2003). I studerandet av bloggarna har vi valt rollen som dold observatör. Att inta rollen som dold observatör ger oss möjlighet att studera bloggarna utan att bli en del av situationen. Då vi i vår undersökning vill studera hur modersrollen framställs i bloggarna ser vi metoden som dold observatör relevant. Att vara en dold observatör på internet är en unik möjlighet men man bör vara väl medveten och reflektera över det man gör vilket vi återkommer till i de etiska övervägandena (ibid.).

3.3 Urval

För vår undersökning utförde vi ett målstyrt urval med hänsyn till att det vi skulle studera uppfyllde vissa kriterier som var av relevans för vår studie. Bryman (2008), menar att med det målstyrda urvalet väljer ut deltagare, platser och/eller organisationer på ett strategiskt sätt utifrån kriterier som är av vikt för att kunna besvara forskningsfrågan. Vår ambition med valet av kriterierna var att de skulle bistå oss att besvara våra frågeställningar som var av relevans för forskningsmålet.

Då vi hade dokument som data som produceras av människor skulle vi utforma kriterier som var relevanta för vår studie. Deltagarna för vårt urval skulle uppfylla tre kriterier och dessa var:

- De skulle vara mödrar
- Etablerade bloggerskor
- Bo i Sverige

3.3.1 En kort redogörelse för valet av kriterier:

De skulle vara mödrar då vi vill se om normer och föreställningar om moderskapet utmanas i mammabloggar. Med etablerade bloggerskor menar vi att de skall ha bloggat i minst två år och skall ha uppdaterat sin blogg minst en gång om dagen och ha en stor läsekrets med minst 10000 besökare i månaden. Det vi menar med att bo i Sverige är att deras bloggande skall utgå från den svenska kontexten då vi valt att begränsa vår studie till situationen i Sverige idag.

3.4 Beskrivning av de analyserade bloggarna

Samtliga bloggar är så kallade dagboksbloggar och det gemensamma med bloggarna är att de alla har ett stort antal läsare och finns vid tiden för uppsatsens uppförande på bloggtoppen av så kallade ”mammabloggar”. Bloggtexterna omfattas ofta av en eller flera bilder med en underliggande text kring dagens eller stundens händelser. Hur ofta man uppdaterade bloggen var varierande men samtliga bloggar uppdaterades som minst en gång om dagen. Vår uppfattning är att man som läsare får känslan av en ganska intim och nära ”relation” till mödrarna efter en kort tid och att skribenterna även har en god relation till flertalet läsare.

Då blogginläggen skrivs i en dagboksliknande form och speglar dagens händelser och tankar varierade inläggen ofta mellan olika ämnen, men vi uppfattade att de flesta mödrarna skrev om förhållandevis lika ämnen. I vanligen återkommande inlägg handlade texterna om relationen till barnen, shopping, tips, måltider, bakning, resor och umgänge med vänner. Andra blogginlägg beskrev även djupare känslor och tankar kring mödrarollen som kunde

innebära svåra ämnen där mödrarna var i behov av åsiktsutbyte och stöd. Som läsare har man möjlighet att skriva ett inlägg och därigenom kan läsaren och skribenten föra en konversation kring det skriva inlägget. Det medför att både skribent och läsare därmed har möjlighet att utbyta tankar och funderingar med varandra kring livet som förälder. Vid bearbetningen av empirin har vi utgått från blogginlägg som var av relevans till moderskapet.

3.5 Tillvägagångssätt

I studiens inledning undersökte vi vad litteraturen och forskning belyser om moderskapet. Det resulterade i en stor kunskapsbas med en begreppssammanställning utifrån både de tidigare dominerande föreställningarna om moderskapet och det som litteraturen och forskning belyser om det senmoderna moderskapet. Begreppen vi tillgodogjorde oss kom sedan att fungera som utgångspunkter för vår kodning. Begrepp som den goda uppoffrande modern, modern med en medfödd moders kärlek som väcks omedelbart i det ögonblick hon får vetskap om att hon ska bli mor, den oersättningsfulla modern som är barnets primära vårdare och kvinnans grundläggande identitet som anses vara moderskapet, var begrepp som skildrar de traditionella föreställningar och normer som finns om moderskapet i Sverige. Egen tid, självförverkligande av jaget, parallella diskurser, jämställt förhållande med lika värde mellan parterna, reflexivt säkra mödrar, förändringar i moderskapet, var begrepp som skildrade nya aspekterna som mödrar i det senmoderna har att förhålla sig till.

Med litteraturens som studiens första utgångspunkt aktualiserades därefter inhämtningen av empirin. Det resulterade i fem bloggar vars bloggtexter analyserades och kodades under två veckors tid.

Vi började vår sökning på sökmotorn Google där vi använde oss utav sökord som mammabloggar, topp bloggar av mammor i Sverige samt ledande mammabloggar 2013. Google gav oss tillgång till en rad olika portaler och andra söktjänster för specifikt bloggar. Twingly, Bloggsök.se, Mammablogga.se och Toppen.nu var några av de söktjänster vi brukade mest. I dessa söktjänster kunde vi specificera och avgränsa oss till de kategorierna/kriterier våra deltagare skulle uppfylla. Därmed kunde vi börja studera potentiella deltagare närmare, processen var både tids- och tålmodskrävande. Ju flera sökningar vi gjorde desto bättre blev vi på att identifiera bloggar som vi kunde ha användning av. Slutligen hittade vi fem bloggar som kom att bli källorna för vår undersökning. Vi har följt dessa bloggar och läst deras blogginlägg och bekantat oss väl med dess innehåll. Vi valde de fem mammabloggarna som vi ansåg passade in i kriterierna som vi har redogjort i tidigare

avsnitt *urval*. Resultatet blev att vi valde ut två veckor i juli månad, 2013, och två veckor i december månad, 2013. Valet av månader hade som avsikt, utifrån vår kunskap och kännedom, att julimånad är den månad där många barn har sommarledighet och tillbringar mer tid i hemmet med sina föräldrar och likaså i decembermånad.

3.5.1 De analyserade bloggarna

Bloggtexterna vi analyserat producerades i dessa bloggar och i analysen kommer dessa att benämnas som blogg ett till fem.

- Monasuniversum.se (Blogg 1)
- Paulasme.se (Blogg 2)
- Linnda.se (Blogg 3)
- Happelieverafter.se (Blogg 4)
- Houseofphilia.se (Blogg 5)

Det gemensamma hos de utvalda bloggarna är att samtliga bloggtexter författas av mödrar, har ett stort antal läsare, är etablerade mammabloggar och författas i den svenska kontexten enligt de kriterier vi hade. Bloggtexterna återspeglar mödrarnas vardag i olika sammanhang och ger en bild av hur moderskapet framställs i bloggarnas värld. Bloggarna uppdateras i varierande grad men minst en gång om dagen och den sammanlagda empirin uppkom till ca 60 sidor textmaterial. Vid bearbetningen av empirin har vi tillsammans kodat och analyserat samtliga utvalda bloggtexter.

3.6 Studiens tillförlitlighet

För att en studie skall anses vara av hög kvalitet är begrepp som validitet, reliabilitet och generalisering högst aktuella. Bryman (2008) menar att dessa begrepp kan vara svåra att uppnå i den kvalitativa forskningen. Forskaren behöver angripa begreppen annorlunda än i den kvantitativa ansatsen och inte lägga vikt på mätning (ibid.). Vilket vi har ämnat göra genom att förhålla oss till de olika begreppen som Bryman (2008) redogör för, extern reliabilitet, inter reliabilitet, intern validitet och extern validitet.

3.6.1 Extern reliabilitet

Extern reliabilitet står för i vilken utsträckning studien kan replikeras, vilket i den kvalitativa ansatsen är svårt (Bryman, 2008). Då en kvalitativ ansats studerar social miljö, känslor, upplevelsen och företeelser och samtliga fenomen inte kan fixeras fast är det inte alltid möjligt att kunna upprepa en studie (ibid). Dock finns det olika strategier för att på något mån kunna upprepa en kvalitativ studie. Det skulle innebära att en forskare som ämnar upprepa en

kvalitativ studie skall gå in i en liknande roll som den tidigare forskaren har haft för att på så sätt kunna få en liknande resultat (Bryman, 2008). Vi har ämnat beskriva studiens tillvägagångssätt utförligt för att möjliggöra att studien replikeras dock kan tolkningen av resultatet inte replikeras.

3.6.2 Extern validitet

Extern validitet handlar om i vilken utsträckning studie kan generalisera till andra sociala miljöer och situationer (Bryman, 2008). Detta är en svårighet i den kvalitativa forskningen på grund av att i denna ansats använder forskare sig av fallstudier med begränsade urval (ibid). Då omfattningen av vår studie är begränsad till fem bloggar kan vår studie av uppenbarliga skäl inte generaliseras. För en eventuell generalisering av studien skulle det behövas en större och ett mer omfattande urval.

3.6.3 Intern reliabilitet

Intern reliabilitet som innebär att det råder konsensus mellan forskarna om hur man tolkar det de ser och hör (Bryman, 2008). Genom kontinuerliga diskussioner om begrepp och perspektiv som vi har bekantat oss med under studiens gång i litteraturen och forskning, har vi ämnat söka samförstånd i tolkningen av empirin. Den interna reliabiliteten i vår studie anser vi vara god.

3.6.4 Intern validitet

Intern validitet betyder att forskaren har bekantat sig med ett socialt fenomen under en längre tid och detta medför en god kunskap om det forskaren studerar och de teoretiska idéer som den utvecklar (Bryman, 2008). Genom att vi har använt oss av dokument har det resulterat i att vi har bekanta oss med empirin under en längre tid och därigenom haft möjlighet att säkerställa relationen mellan begrepp och dokument. Detta har genererat i vi att kunde urholka begrepp som var av relevans för tolkning av empiri.

3.6.5 Generalisering

Generalisering av vår studie hade inneburit att den bevisar att de slutsatserna som vi har dragit är gällande även för andra bloggtexter som författas av mödrar i Sverige. Vår studie ämnar belysa en social företeelse som konstrueras av människor i en given tid och i en förutbestämd kontext. Då vår studie är kontextbaserad och vi ämnar studera hur föreställningar och normer tas i uttryck och utmanas, som är en social konstruktion, är det inte möjligt att vår studie kan generaliseras till en större population (Bryman, 2008). Vår studie kan inte uttala sig om att alla mammabloggar utmanar föreställningar och normer om moderskapet eller inte.

Sociala miljöer och företeelser kan inte frysas och det innebär att man inte kan få fram exakt samma resultat om någon ämnar replikera vår studie då den sociala miljön förändras kontinuerligt (ibid). Dock har vi ämnat få fylliga beskrivningar av de detaljerna som ingår i de fenomen vi har studerat för att möjliggöra att andra kan använda sig utav den kunskapsbasen vi har funnit (Bryman, 2008). Vi har ämnat göra vår studie så transparent som möjligt för att uppnå en hög tillförlitlighet. Det gör vi genom detaljerat beskriva tillvägagångssätt i studiens alla delar och genom citat ur texterna.

Då vi studerar textdokument har vi inte kunna ställa frågor till texterna och vår egen förförståelse har kommit att spela roll i processens gång. Vi visste inte så mycket om vad bloggtexter innehöll men vi hade våra föreställningar i studiens inledningsstadiet, dessa föreställningar har under processens gång blivit allt mindre framträdande. Vi har med andra ord utvecklat ett neutralt förhållningssätt till vad texterna låter oss ta del av och med hjälp av utvald forskning, begrepp, teori och perspektiv analyserat dessa på ett så objektivt sätt som möjligt. Det har varit en process av kritisk granskande av våra egna tankar och det som faktiskt framgick av texterna. Då vi är två som utfört studien har vi haft till vår fördel att vi har kunnat ifrågasätta våra tankar och idéer med varandra och på så sätt format en sammanställning i den interna reliabiliteten.

3.7 Etiska överväganden

Inom socialvetenskaplig forskning är det oftast människorna som är föremålet för forskningen och forskningsmetoderna måste hålla en hög etisk medvetenhet (Levin, 2008). Vi har under hela processens gång förhållit oss till Vetenskapsrådets riktlinjer (2002) om etiska principer men även sökt ytterligare kunskaper kring etiska principer i förhållande till internetbaserad forskning.

3.7.1 Etiska problemen vid internetbaserad forskning

Då vi hämtat empirin från internet och bloggar har vi sökt information kring de etiska ställningstagandena inom ramen för internetbaserad forskning. Forskning och insamlandet av material från internet skiljer sig åt från forskning i det verkliga livet. Vetenskapsrådets riktlinjer (2002), kan inte direkt tillämpas på internetbaserad forskning (Sveningsson, Lövheim & Bergqvist, 2003). Det krävs en diskussion kring huruvida informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet kan uppfyllas i den aktuella forskningen. Det empiriska materialet är ofta lättillgängligt och offentligt publicerat vilket gör det lätt för oss som forskare att ta del av publiceringar (Ahrne & Svensson 2011). Bryman

(2008) menar att bloggar kan liknas vid insändare till tidningar och får därmed ses som offentliga. Som forskare bör man ändå tänka på att skiljelinjerna mellan det privata och offentliga på internet ofta är oklar (ibid.). I arbetet med studien har vi även diskuterat kring materialets innehåll och är medvetna om att en viss skevhet kan förekomma men vi kommer att analysera texterna med respekt utifrån det som skrivs och välja ut de kategorier vi ser som lämpliga för vår studie. Nedan kommer vi att redogöra för de fyra etiska grundpelare som gäller för svensk forskning och som vi har beaktat under processens gång.

3.7.2 Informationskravet

Med *informationskravet* menas att forskaren skall informera de berörda om forskningen och dess syfte. Alla människor som berörs av forskning har rätt att få information om att de ingår i en forskningssituation och blir betraktade (Sveningsson, Lövheim & Bergqvist, 2003). Sveningsson skriver att man alltid *bör* informera men menar att det inte alltid är så lätt inom den internetbaserade forskningen (ibid.). Bryman (2008) menar att det uppstår svårigheter i fullföljandet av informationskravet eller samtyckeskravet bör materialet anonymiseras.

3.7.3 Samtyckeskravet

Samtyckeskravet ger intervjupersonerna informationen om att de själva bestämmer om sin medverkan i undersökningen. Inom den nätbaserade forskningen kan svårigheter uppstå i den egentliga kunskapen om bloggarnas ålder. Då vår undersökning bygger på bloggande mödrar där både text och bilder finns tillgängliga är vi med stor säkerhet klara över att mödrarna i bloggarna vi studerat är över 18 år. Om intervjupersonen är minderårig skall det finnas ett godkännande från föräldrar/vårdnadshavare.

3.7.4 Konfidentialitetskravet

Med *konfidentialitetskravet* menas att deltagarna eller enskilda personer inte skall kunna identifieras. Då vår analys baserar sig på offentliga bloggar, som enligt Bryman (2008) kan likställas vid en insändare till en tidning, är konfidentialitetskravet inte en aspekt vi behöver ta ställning till i vår studie.

3.7.5 Nyttjandekravet

Nyttjandekravet syftar till att informera om att de uppgifter som samlats in från enskilda personer enbart kommer att användas för undersökningens ändamål (Vetenskapsrådet, 2002). Nyttjandekravet är något vi har beaktat men då vår studie baserar sig på virtuella dokument som enligt Bryman (2008) anses vara offentliga är det inget vi har fäst avseende vid.

3.8 Arbetsfördelning

Med anledning av att vi är två författare i uppsatsens genomförande redogör vi i följande avsnitt för hur arbetsfördelningen under studiens genomförande har sett ut.

Inledningsvis har vi valt att enskilt söka relevant information och forskning kring frågan för att skapa oss en bild av området samt inhämta kunskaper. Med den samlade bilden och det funna materialet påbörjade vi ett gemensamt arbete för att finna gemensamma teman och diskutera vilka teman som var av relevans för vår studie. Vi har genomgående under arbetets gång diskuterat kring vårt ämne och det skrivna materialet vilket gett oss båda en god inblick i hela processens gång.

4. Resultat och analys

4.1 Teman för studien

4.1.1 Beskrivning av teman

I studiens inledande skede tog vi avstamp i litteratur och forskning om moderskap. Litteraturen belyser de föreställningar som har förekommit om moderskapet och som än idag lever kvar i vårt västerländska samhälle. Vi upptäckte även att den senmoderna modern har andra krav/föreställningar att leva upp till. Begreppen vi kom att finna intressanta resulterade i att vi sökte vidare i litteraturen. Begreppen kategoriserades utifrån föreställningarna och normer som finns angående de rådande bilderna kring moderskapet. Vi lyfte begreppen och läste vår empiri med dessa begrepp som verktyg för vår kodning. Vi använde oss utav motsatsbegreppen och allt som föll in under begreppen skulle bli ett tema.

I de utvalda bloggtexterna har vi funnit flera gemensamma teman men även vissa undantag. Till en början fick vi alltför många teman som var allt för snarlika. Vi reviderade teman och koncentrerade likande begrepp till varandra för att uppnå bäst möjliga fyllnad i dessa. I vår analys har vi valt att fokusera på huvudmönster då vi söker finna en samlad bild.

Dokument analysen gjordes under två veckors tid och kodningen resulterade i följande teman:

- Moderskap i förhållande till skicklighet och prestation
- Moderskap och egentid
- Moderskap och osäkerheten
- Moderskap och känslor av skuld

4.1.2 Moderskap i förhållande till skicklighet och prestation

Moderskap i förhållande till skicklighet och prestation blev ett tema som utkristalliserades i ljuset av de dominerande föreställningar som finns kring moderskapet. Moderskapet ansågs förr vara kvinnans naturliga tillstånd och den som var bäst ämnad för att hantera barnet/-en och hushållet. Genom att analysera bloggtexterna ur ett skicklighets- och prestationsperspektiv kan vi se om de dominerande föreställningar återspeglar sig i det senmoderna moderskapet.

4.1.3 Moderskap och egentid

För att spegla det senmoderna moderskapet som beskrivs i forskning valde vi att analysera kring temat egentid, då detta var ett återkommande begrepp som associerade med

moderskapet i det senmoderna. Forskning visar att den senmoderna modern bryter sig loss från de dominerande bilderna som finns kring moderskapet genom att ta sin egentid.

4.1.4 Moderskap och osäkerhet

Moderskap och osäkerheten är ett teman som formade sig efter instudering av forskning kring moderskapet. Forskning visar att många mödrar intar moderskapet med osäkerhet och ambivalens då det inte vet vad som förväntas av de och då moderskapet är ett nytt fenomen i deras liv. Föreställningar och normer som finns inom moderskapsideologierna bidrog/bidrar med begränsade möjligheter för kvinnorna att fritt utforska moderskapet och att själva utveckla sitt eget moderskap.

4.1.5 Moderskap och känslor av skuld

Litteraturen belyste vad föreställningar om moderskapsideologi innebär och skapar hos mödrar. De känslor och företeelser som redogörs i litteraturen är känslor av skuld hos mödrar för att man inte lever upp till föreställningar som råder i moderskapsideologi.

4.2 Moderskap i förhållande till skicklighet och prestationer

I detta avsnitt redogör vi för hur moderskap i förhållande till skicklighet och prestationer åskådliggörs i bloggtexterna.

Den dominerande bilden av moderskap har givit kvinnan föreställningar som hon strävar att efterleva (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997). Dessa föreställningar begränsar mödrars handlingsutrymme som leder till att mödrar hela tiden måste förhandla med sig själva (Hirdman, 2001). I följande citat redogörs för moderskapet i förhållande till hur skicklighet och prestationer uttrycks:

Det är skönt att [fadern] gått på en ordentlig semester nu. Vi hittar på saker och bara njuter av tid tillsammans. Nu när han har semester tycker jag att han kan hjälpa mig lite på nätterna. [fadern] är som en brunbjörn som har gått i ide när han sover. Han sover så djupt att han nog inte ens skulle vakna om det bröt ut ett krig utanför fönstret medan jag vaknar bara av att grannen spolar i toaletten. Jag håller på att förbereda packningen inför Turkiet på söndag. Jag gjorde i ordning "[barnets] resenecessär" igår. Jag kom på en massa saker som vi behöver ha med oss, så fort jag kom på något nytt så skrev jag ner det på mobilen så det blev en ganska lång lista. (Blogg 2)

Men jag fick bara sova tre timmar, [barnet] fick för sig att vakna 03 på natten. Hon vägrade sova och min sömn försvann helt också. Vi har suttit uppe sen klockan tre på natten så gissa om jag är helt slut idag? Skulle helst av allt gömma mig under täcket och inte göra något men eftersom det är strålande väder idag så kanske vi ska hitta på något kul som att åka iväg och bada. Ska först ladda med lite frukost ute på altanen och försöka pigga till. (Blogg 3)

Ska fylla frysen med bullar och får jag spontant besök så har jag alltid något gott att bjuda på. Jag upptäckte att jag inte hade mycket socker kvar så jag måste åka förbi affären snabbt, sen ska jag passa på att jobba lite vid datorn när degen ändå jäser men först frukost. Ska passa på att slänga i mig en smoothie och mina två ägg till frukost medan degen jäser på. Jag blev klar med bullarna och städningen precis innan [barnet] skulle hämtas och istället för att åka hem tog jag med färska bullar och åkte till makens jobb. Tänkte att grabbarna kanske behövde lite gott att smaska på. (Blogg 3)

Första citatet betonar den oersättliga modern, en föreställning som råder i diskursen om den goda modern. Vidare tillkännager citaten ambivalensen som uppstår mellan att be om hjälp i sitt moderskap och rädslan som mödrar upplever genom att inte leva upp till föreställningarna som representerar gott moderskap. Synen på att modern är oersättlig har sitt ursprung i den dominerande synsätten som har existerat kring kvinnan och moderskap. Hon har genom tiderna ansetts vara bäst lämpad för att vårda, sköta och älska barnet/-en och detta är av naturen henne givet (Hirdman, 2001; Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997; Brembeck, 2003). Hirdman (2001), menar att många mödrar bävar inför att be om hjälp i sitt moderskap för det signalerar att de inte kan leva upp till sina naturliga inneboende kvalifikationer som kvinna och mödrar. När modern inte kan prestera inom sina givna områden ifrågasätts hennes kvinnlighet (ibid).

Vidare uttrycker andra citatet känslor av trötthet, stress, en önskan om hjälp och stöd, dessa är även återkommande i bloggtexterna. Citatet belyser hur dessa känslor hanteras, vilka hanteras genom att de åsidosätts. Åsidosättandet av känslor som bloggtexterna belyser, signalerar att en skicklig mor skall prestera även om känslor som dessa figurerar hos dem. Vår tolkning av åsidosättande av känslor är att mödrar förhandlar med sig själva om sina egna behov och känslor och dessa kommer i andra hand för dem. Detta kan ses mot ljuset av det som Bäck-Wiklund och Bergsten (1997) diskuterar. En god mor skall kunna balansera alla vardagens

praktiker samtidigt som hon skall bibehålla sitt lugn, sin sinnestämning och på ett systematisk och effektivt sätt bena ut alla vardagens problem (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997). Citatet belyser angelägenheten av att vara skicklig och prestera oavsett tillstånd/skick/kondition.

Vidare menar Bäck-Wiklund och Bergsten (1997) att tidspressen är en faktor som existerar hos många mödrar och skapar stress i deras tillvaro. Kampen mot tiden och att hinna utföra alla deras måsten medför att mödrar åsidosätter sina behov för att tillgodose familjemedlemmarnas och hemmet.

Tredje citatet redogör för hur moderskapets praktiker skildras i skicklighet och prestationer. Mödrars önskan om att tillgodose sina barns behov och att ha allt under kontroll, avseende ansvaret för barn, hem och vardagsbestyren och egna behov kolliderar. Enligt Bäck-Wiklund och Bergsten (1997) är det ett dilemma många mödrar befinner sig i och detta kan bero på att dagens mödrar ämnar leva upp till de traditionella moderskapsidealen samtidigt som mödrar i det senmoderna ifrågasätter diskursen om den goda modern.

Samtliga bloggtexter skildrade detta dilemma. Vår tolkning av dilemmat som bloggtexterna skildrar, är att det uttrycks en strävan om att leva upp till föreställningar som det traditionella moderskapsidealet representerar för det tyder på gott moderskap. Parallellt som bloggtexterna vill inta moderskapet utifrån det senmoderna perspektivet där de egna behoven ges utrymme. Dilemmat som uttrycks i bloggtexterna kan härledas till utvecklingen som har skett i föräldraskapet där olika samhällsförändringar har bidragit till en mer jämlik fördelning mellan könen avseende familj och barn, men där diskursen av den goda modern fortfarande är så djupt rotad att det blir svårt för mödrar att värja sig mot. Detta medför att det råder en disharmoni mellan moderskapsperspektiven, som gör det svårt för mödrar, att utplåna de dominerande bilderna och föreställningar som råder kring moderskapsidealen. Spänningarna som dessa leder även till att mödrar inte enbart kan förhålla sig till det senmoderna moderskapsperspektivet.

Vidare belyser följande citat föreställningar om moderskapet som kvinnans primära identitet och en moderns aldrig sinande kärlek och uppoftningar. Bloggtexten tillkännager oss att barnet är gör modern till en bättre människa och att moderskapet är det bästa i hennes liv. Vår tolkning av citatet blir att föreställningarna och normer som gör en mor till en god moder återspeglas i citatet nedan.

För dig ska jag göra allt. Jag ska hjälpa dig i livet, med det jag kan. Det handlar inte om att du ska få allt serverat, mest bara att skämma bort dig med kramar och kärlek. Jag hoppas att du alltid är killen som blir världens gladaste av typ en whiteboardpenna som du fick i dagens julkalenderpaket haha. Du är glad för det lilla. Jag vill lära dig vad som betyder i livet, att det inte är saker som är det viktiga. Stötta dig och peppa dig att alltid tro på dig själv. Få dig att verkligen veta vilken fantastisk liten kille du är och att jag alltid finns här för dig. Tack för att du får mig att bli en bättre människa, varje dag. Ända sen du bara var ett litet plus på en sticka har du fått mig att fokusera på det som är viktigast i livet. Jag har ingen mamma på samma vis som du, och kanske just därför kommer jag alltid alltid vårda vår relation som det finaste jag har. För det är det. Utan dig i mitt liv skulle alla dagar vara grå. Tack finaste [Barnet] för att jag får vara din mamma. (Blogg 4)

Powell (2010), menar att moderskapet genomsyras av misslyckande och är ansträngande för många kvinnor då normer och föreställningar kring moderskapet är starkt associerad med diskursen om den goda modern. Faller man utanför ramen av vad en god mor förväntas vara skapas en ambivalens hos kvinnan som gör att hon börjar ifrågasätta sin fallenhet som mor (Brembeck, 2003).

I följande citat belyses hur praktiker av olika slag kan skildra moderskap i förhållande till skicklighet och prestationer. Bloggtexterna åskådliggör för vad en mor förväntas kunna och göra. Citaten redogör för en ambition att leva upp till en skicklighet som bara en mor kan vara i stånd till. Mödrar ska kunna varierande ting och kan de inte det så faller de utanför de traditionella föreställningar och normer om moderskapet (Bäck-Wiklund, 1997).

Mår ni bra raringar! Jag mår bättre idag och nu blir det en tur till Stockholm igen. Ska hämta en bordsskiva i sten och gå på handelsträdgård och titta på julpynt och julfint. Älskar den här tiden på året, det allra bästa med julen är ju nästan allra förberedelser och mys innan inte sant:) Och än har det inte blivit stress, har ju julen hos oss i år igen! Hela släkten kommer och det ska bli jättemysigt:) (Blogg 5)

Jag tycker mig ha ganska bra koll på vad jag har för färger här hemma. Konstigt vore det annars. (Blogg 1)

Efter 12 år i det här huset så borde man väl veta hur många fönster man har när man beställer hem gardiner va? Jag är en sån jefla loser ibland. (Blogg 1)

Så himla bra att jag först nu, 16.45, blev upplyst av [Barnet] om att det är Lucia idag. (Blogg 1)

Bloggtexterna uttryckte genomgående en ambivalens som råder i förhållande till skicklighet och prestationer inom moderskapet. Hur ambivalensen hanteras blir ytterligare ett dilemma som uttrycks i bloggtexterna. Å ena sida konstaterar samtliga bloggtexter en tydlig förhållningsätt till de traditionella moderskapsidealerna och å andra sidan ett motstånd till dessa föreställningar. Vår tolkning till detta är att föreställningar och normer som finns kring moderskapet är inbyggda i ett system som tas för givet. Enligt Hirdman (2001), är det genusordningen som råder i ett genussystem som är djupt rotad.

Föreställningarna påvisar att genussystemet är integrerat i bloggtexterna och att de fyller en funktion, ett sätt att orientera sig i sitt moderskap (Hirdman, 2001). Hirdman (2001), menar att genussystemets isärhållandets logiker legitimeras av olika faktorer, dessa kan vara t.ex. av sociala, ekonomiska eller psykologiska karaktär. Den isärhållandets logik som legitimerar bloggtexternas praktiker är de föreställningar och normer som finns kring moderskapet (ibid.). Tolkningen vi gör av de analyserade bloggtexterna är att man söker leva upp till dessa föreställningar och normer på grund av att de förespråkar den goda moderskap.

Biologin är den faktor som mest har åberopats när människor genom tiderna har legitimerat isärhållandets logiker, män och kvinnor är annorlunda och har sålunda olika uppgifter (Hirdman, 2001; Hirdman, 2007). Män kan inte föda barn, det kan kvinnor och detta är även det som av naturen är dem givna och därför skall mödrar kunna vara bra mödrar (ibid.). I Bloggtexterna redovisas en ambition att leva upp till föreställningarna som finns i den dominerande bilden av moderskapet.

4.3 Moderskap och egentid

I följande del kommer vi att redogöra för moderskap i relation till egentid tar sig uttryck i bloggtexterna. Temat syftar till att redogöra för hur mödrarnas egentid framställs i bloggtexterna. Vår uppfattning är att behovet av egentid är stort och att inställningen till egentid är positiv och ses som välbehövligt, men samtidigt något som konkurrerar med andra förväntningar kring moderskapet.

Den moderna mödrarollen har kommit att handla om att skapa sig ett eget liv men samtidigt fullfölja barnet som projekt. Bäck-Wiklund och Bergsten (1997) beskriver att kvinnor använder sig av olika strategier för att klara av de utmaningar som uppstår för att få ihop livet och ambivalensen mellan bilden av den goda modern och egna intressen som kommit att få en allt större del i mödrars liv. Följande citat ger oss en bild av hur egentid i förhållande till moderskapet framställdes i bloggtexterna.

Här på ön är det soligt och finfint sommarväder igen och jag ska precis sticka ut på en liten löprunda på strandvägen. (Blogg 5)

Ibland är det skönt att bara ta en timmes rast från att vara mamma, flickvän, dotter, syster och vän. Jag var precis ute och sprang en timme. (Blogg 2)

Jag tog en dos värktabletter i morse och sen for vi till huvudstaden för lite ego-mamma-dag...Ätit otroligt gott på fab strandvägen 1 och fikat och bara haft roligt. Såna här tjejdagar med lite extra lyx och massa fnitter är ju verkligen bara det bästa. (Blogg 2)

Vi ska sitta med varsin kaffe i hand och mysa i soffan till alla tända ljus och snacka, härligt, härligt. Älskar mina fantastiska vänner. (Blogg 3)

Det är viktigt med egentid. Oavsett om man är förälder eller är tillsammans. Det är viktigt att ha egentid tillsammans och också var för sig.
(Blogg 2)

I bloggtexterna framställs mödrarna överlag som en central del i barnens liv och mödrarna tycks ta ett stort ansvar i hemmet vilket överensstämmer med ideologin om den goda modern. Men inslagen av egentid i bloggtexterna ger oss även en annan bild av moderskapet. I samtliga bloggtexter ser vi att moderskapet ofta framställs med behov av autonomi som istället konkurrerar med ideologin om den goda modern.

De två första citaten åskådliggör hur bloggtexterna ger beskrivningar av tillfällen för träning som var ett återkommande tema i samtliga bloggtexter. Citatet ger en tydlig bild av att träning ses som ett naturligt inslag i den moderna moderns skildringar av vardagen. Elvin-Nowak

(1999) skriver att egentiden till träning legitimeras genom att det förutses få mödrar att må bättre och därmed även bli en bättre förälder, vilket kan vara ett sätt för mödrarna att förhålla sig till de olika rådande ideologierna. Man legitimerar alltså frånvaron från barnen genom att framställa det som en vinst för barnen.

De tredje och fjärde citaten belyser även andra tillfällen för egentid vilket vi tolkar som att mödrarna inte bara ser sig som mödrar utan även har ett behov av en roll utanför hemmet och ger sig tid till umgänge utanför hemmet med t.ex. vänner. Elvin-Nowak (1999) menar även att det finns en rådande diskurs kring moderskap och lycka utanför hemmet och beskriver det som en central del i den förändrade synen på mödrars behov av egentid. För den moderna modern räcker det inte längre med att vara mor, man skall även lyckas och prestera utanför hemmet. Den moderna moderns feminitet skapas alltså genom att hon inte helt uppoffrar sig själv utan behåller en del av sin individualitet till exempel genom att ta sig tid att umgås med vänner.

Vidare skildrar efterföljande citat bloggtexternas beskrivning av egentiden som en viktig del i moderskapet. Detta kan härledas till Brembecks (1998) studie som beskriver dagens kvinnor med en annan syn på moderskap och egentid. Kvinnorna i studien talade ofta om uttrycket att vara ”sig själv” vilket tyder på att kvinnorna har en subjektiv syn på sig själv och refererar ”sig själv” till en roll utöver moderskapet. Beskrivningarna var ofta förknippade med intressen, frihet och självförverkligande som mödrarna såg som viktiga att behålla trots att det blivit mödrar. Enligt studien kan mödrarnas behov att vara sig själva kopplas till frigörelsen av plikterna som maka och mor. Denna bild konkurrerar med bilden av den goda modern och visar tydligt att det skett en förändring i samhället och att moderskapet är på väg att förändras (ibid.).

Bloggtexterna ger uttryck för nya tendenser som kommit att präglade det senmoderna moderskapet. Modersrollen framställs som viktig och betydelsefull samtidigt som kvinnorna ägnar mer tid för sig själva. Bloggtexternas innehåll tenderar att pendla mellan ideologin om den goda modern och den senmoderna modern som kommit att kopplas till en individ med självständighet. I Brembecks (2003) studie framhålls att kvinnorna hade ett dekonstruktivistiskt förhållningssätt till moderskapet vilket innebär en frikoppling av jaget från moderskapet till att förhålla sig till andra sätt att ta hand om ett barn som inte är könsbestämda. Vår tolkning av beskrivningar i bloggtexterna kring ”egentid” är att mödrarna

ser sig som goda mödrar samtidigt som behovet av att ibland bara vara sig själv är stort. Bloggtexterna ger en bild av att synen på modern som den enda livgivaren är utsuddad och moderskap ses inte av den moderna modern som något synonymt med kvinnlighet (ibid.).

Powells (2010) studie visar att mammabloggar utmanar ideologin om den goda modern som finns i vårt samhälle. Detta gör bloggammorna genom att gå ut offentligt på bloggen med svårigheterna, ambivalens och de utmaningar som moderskapets medför, vilket vi tydligt kan se i bloggtexterna. Mödrarna har lyckats skapa en arena där de med egen röst delar med sig av sin upplevelse och berättar om sina erfarenheter om moderskap (Lopez, 2009; Powell, 2010). Genom att mödrar intagit en plats i bloggarnas värld delar de även en plats med männen vilket kan medföra en möjlighet till förändring inom genusystemet.

Hirdman (2007) menar att kvinnor har samma behov av frihet som männen och att kvinnor och män har lika mänskliga förmågor och förutsättningar för upplevelse och uppfattning, men att mannen varit frihetens väktare för kvinnan. För att uppnå lika värde för kvinnor och män behöver isärhållandet brytas. Hirdman (2007) beskriver en hypotes om genusystemets föränderlighet: ”ju mer den intellektuella komponenten dominerar över den biologiska, ju större förutsättningar finns för förändring”. Hon menar att samhällen som blir allt mer likartade i form av vardagsliv, inkomst, teknologisk samordning och där mediavärlden delas av många skapas en ”lika” värld där tabun kring det avvikande minskar. Hon kopplar detta till det informationssamhälle vi befinner oss i, vilket bloggar är en del av, och menar att det bidrar att olika försvagas och det lika förstärks (ibid.).

Powell (2010) menar att kritiken mammabloggar har fått utstå från allmänheten har sin grund i diskursen om den goda modern där kvinnor förväntas leva upp till de föreställningar och normer som diskursen bär på. Ur ett genusperspektiv skulle det kunna förstås som en maktstrategi från kvinnors sida att ta plats i den offentliga sfären. Moderskap har alltid ansetts tillhöra den privata sfären och familjesfären medan männen har en given plats i den offentliga sfären vilket Hirdman skulle beskriva som en del av genuskontraktet. Kvinnor förväntas inte utmana sfären utan bara inta de fält som moderskapet ger dem. Enligt Powells studie (2010) vill mödrarna ha en del av bloggsfären på lika villkor som männen, där de diskuterar, lyfter fram och ventilerar det som moderskapet medför (ibid). Vi kan genom citaten ovan se att mödrar tar plats och talar om livet med andra mödrar. Det medför även att normer och föreställningar kring hur moderskapet bör se ut utifrån den goda moderideologin kan

ifrågasättas. Bloggande ger även utrymme för spegling av en mer nyanserad bild av moderskapet där mödrar får möjlighet att skapa sig nya normer och föreställningar kring moderskapet tillsammans med andra mödrar. Enligt Brembeck (1998) är moderskapet i en föränderlig fas och bloggande kan vara medskapare av den förändringen som kan ses. Genom att mödrar tar allt mer plats i den offentliga sfären, är vår uppfattning att i sårhållandets logik kan vara på väg att suddas ut.

4.4 Moderskap och osäkerhet

I detta avsnitt redogör vi för moderskap och osäkerhet som illustreras i bloggtexterna. Osäkerheten gör intåg i blivande mödrars liv och löper successivt genom moderskapet. Osäkerheten förstärks genom negativ respons eller reaktioner och försvagas genom positiva reaktioner eller respons från barnet/barnen, familjen och omgivningen (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997).

[Barnet] satt fint och lät oss äta en god middag utan stress. Jag är alltid nervös när vi sätter oss på en restaurang att hon ska ställa till det, skrika eller gråta. Hon har som ni vet svårt att sitta still och vill helst av allt ta sig ur stolen för att springa mot utgången. (Blogg 3)

Vet ni vad jag tycker är sjukt? Att kvinnor sitter och betygsätter förlossningar. Jag blir på riktigt mörkrädd när man hoppar på en kvinna som har tagit epidural och säger att det inte är en riktig förlossning. ”Inte konstigt att förlossningen gick bra när du inte känner något”. (Blogg 2)

Jag visste faktiskt inte hur jag skulle bli som mamma. Vad det var som krävdes från mig. Hur det skulle kännas att ge upp allt och ta barnet i första hand. (Blogg 2)

I första citatet från blogg 3, presenterar en bild av att osäkerhet upplevs när man inte kan hantera en situation som det förväntas kunna hantera utifrån de dominerande föreställningarna, förväntningar och normer kring moderskapet. Som mor skall man, enligt de traditionella moderskapsidealerna, kunna hantera olika situationer som kan uppstå i moderskapet (Brembeck, 2003). Vår tolkning blir i enlighet med Powell (2010), att föreställningar och normer leder till att mödrar inte kan utforska sitt moderskap fritt och de begränsas till det traditionella moderskapsidealet. Osäkerheten vi har uppmärksammat i bloggtexterna kännetecknas av både abstrakta osäkerhetskänslor som osäkerhet i konkret

handlande. Osäkerheten bloggtexterna belyser kan vara allt från att inte vara i sitt bästa psykiskt eller fysiskt tillstånd till att barnen inte uppför sig som man önskar.

Exempel på konkret eller abstrakta osäkerhetskänslor åskådliggörs i följande citat. I följande citat redogör bloggtexten för hur man känner sig som en förlorare om man upplever att man inte räcker till. Att mödrar slår knut på sig själva och åsidosätter sina behov är något som många mödrar gör för att leva upp till föreställningar som finns om moderskapet (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997)

Är det något jag hatar så är det känslan av att inte räkna till, trots att jag gett mitt allt. Känner mig som... En förlorare. Usch. Det är bra att vara tuff mot sig själv i många situationer, för att pusha sig själv och sådär. Men att vara orättvist hård när man redan har gett allt man har är inte rättvist. Som jag brukar säga till [Barnet], allt blir roligare om vi är snälla mot varandra, om alla är vänner. (Blogg 4)

Första citatet från blogg 2, är en direkt ifrågasättande av föreställellningarna och normer som råder kring moderskapet. Citatet redovisar vad som anses vara gott moderskap enligt de traditionella moderskapsidealerna men även hur dessa ifrågasätts av andra. Powell (2010), menar att den senmoderna modern kan genom sitt bloggande om föreställningar och normer som finns kring moderskapet ifrågasätta dessa. Därigenom menar Powell (2010), att bloggammor omkonstruerar diskursen om den goda modern. Genom att dela upplevelser och erfarenheter med andra mödrar, som skiljer sig från de föreställningar och normer som finns i den traditionella moderskapsideologin utvinna mödrar en reflexivitet till modersrollen. Tolkningen vi gör av citatet är att den senmoderna modern väljer fritt, det finns inget rätt och fel. Kvinnor gör egna val av förlossningar i enlighet med vad som passar dem och inte vad som förväntas av dem utifrån föreställningar och normer om moderskapet.

Andra citatet från blogg 2, belyser frågor om vad moderskap innebär, kommer innebära och vad som förväntas av en mor samtidigt som citatet belyser en osäkerhet som mödrar tampas med. Moderskap ger inte mödrarna någon säker roll för det kommer inte med någon handbok men däremot med föreställningar och normer som inte är sanningsenliga och sällan genomförbara (Brembeck, 2003). Dessa föreställningar presenteras för mödrar under graviditeten och kvarstår genom moderskapet (Powell, 2010). Reflexion över moderskapet innebär ett utbyte av kunskaper (Lopez, 2009; Powell, 2010). Genom sitt bloggande utväxlas

det kunskaper med andra. Citaten visar på ett reflexivt moderskap där man söker diskutera liknade erfarenhet, tankar och känslor. Återkopplingen som bloggandet ger mödrar, tillåter dem att utveckla sitt moderskap i nya riktningar (Lopez, 2009; Powell, 2010). Tolkningen vi gör av citatet är att det söker likasinnade för att diskutera de stora frågorna som moderskapet innebär.

I följande citat belyses hur en annan konkret osäkerhetskänsla och vilka känslor en mor kan uppleva när dessa känslor uppstår.

Jag är knäckt. På riktigt knäckt! Har aldrig varit med om att känna som jag gör just nu mot [Barnet], att jag *verkligen* behöver en paus. Ställde in middag med F och bad honom bara hämta [Barnet] för jag var sjukt nära tårarna till och med haha. (Blogg 5)

Citaten redogör för en osäkerhet kring hanterande av sitt barn och känslor som uppkommer av svåra situationer eller stunder i moderskapet.

I de analyserade citaten belyses hur osäkerheten begränsar moderskapet utifrån föreställningar och normer som finns inneboende i det traditionella moderskapsidealet. Bloggandet ger möjlighet till att ventilera och få stöd i det som är det bästa men även det mest krävande för alla mödrar. Vidare visar vår analys att citaten utmanar diskursen om den goda modern genom att ifrågasätta den och omkonstruerar den i bloggandet. Bloggandet ger sålunda utrymme för att själv utforska sitt moderskap men det begränsas även av föreställningar och normer som diskursen om den goda modern bär på. Detta visar på att senmoderna mödrar pendlar mellan de olika moderskapsperspektiven som råder idag i vårt västerländska samhälle. Genom att få positiv återkoppling av den osäkerheten som är i fokus så försvagas den negativa osäkerheten mödrar upplever (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997). Den negativa osäkerheten är den som bär på föreställningar och normer om hur moderskapet skall vara.

4.5 Moderskap och känslor av skuld

I följande del redogör vi för hur känslor av skuld framställs i bloggtexterna i relation till moderskap. Beskrivningar av känslor av skuld var ett återkommande inslag i samtliga bloggtexter.

Elvin-Nowak (1999), menar att vi ständigt befinner oss i olika diskurser av vad den goda modern innebär. För mödrarna innebär det att man relaterar sitt moderskap till olika parallella

diskurser. Om modern inte tycker sig kunna leva upp till de olika diskurserna skapas känslor av skuld (ibid). Nedan redogör vi för några citat från bloggtexterna där vi finner att känslor av skuld blir tydliga:

Min webbshop kommer jag att lägga på is ett tag och det finns egentligen bara en anledning. ”Graviditeten var inte planerad. Tiden räckte inte till... Det har varit mycket sen (barnet) föddes och jag vill inget annat än att vara en bra mamma och fru utan att behöva tänka på annat. Det är verkligen jätte svårt att skriva om det här och jag känner en klump i halsen och hur ögonen fylls med tårar. Jag har alltid drömt om att få driva en egen webbshop och jag är alltid otroligt glad att min man stöttade mig och gick med på att förverkliga min dröm.” ”... men jag har tagit det här beslutet med hänsyn till min familj. Jag kommer ihåg att jag sa att den dagen jobbet går ut över min familj så kommer jag att stänga ner. (Blogg 3)

Allt står inte helt rätt hos mig just nu. Det har varit mycket på senaste tiden och det känns som att jag blir uppäten bit för bit. Om det här hade varit för två år sedan så hade jag kollat på en resa och dragit. Det är så jag gör när något känns jobbigt. Idag kan jag inte dra för jag har (barnet). Hon behöver mig och för henne är jag stark. (Blogg 2)

Tänk att det kommer vara jag som kommer hem sent på eftermiddagen. Att jag missat en hel dag. Usch men nödvändigt. Jag tror starkt på att man som förälder behöver egentid med barnet för att hela tiden bygga på bandet och förtroendet. (Blogg 2)

Jag är ju inte särskilt intresserad av fotboll. Typ inte över huvud taget. Har varit på 1, 001 matcher. Det vill säga, en hel match för två år sedan och 10 minuter på en match för någon månad sen. Bra mamma....bättre pappa, hehe. (Blogg1)

Genom att kvinnor idag enligt, Elvin-Nowak (1999), upplever en inre konflikt mellan arbete och mödrarollen kan känslor av skuld infinna sig när t.ex. arbetet tar för stor del av mödrarollen. I det första citatet från bloggtexterna enligt ovan beskrivs tankarna kring arbete och mödraroll vilket ger en tydlig bild av att de inre konflikterna styr i vilken utsträckning

mödrar idag väljer att arbeta. Vår tolkning av bloggtexten ger oss en bild av att ideologin om den goda modern tillsammans med de olika rådande diskurserna påverkar mödrar och är en bidragande orsak till känslor av skuld hos den senmoderna modern. Elwin-Nowak (1999), beskriver att mödrar idag förväntas vilja ha ett liv vid sidan av moderskapet och därmed inte bör vara hemma för länge med barnen. Men om en kvinna inte har ett arbete vid sidan av moderskapet ifrågasätts hennes feminitet samtidigt som hon inte skall arbeta för mycket (Ibid.) En moder som inte i första hand prioriterar sina egna barn anses träda över en gräns över vad modern feminitet skall vara. Samtidigt råder diskursen om den goda modern med närhet, ansvar och tillgänglighet. Mödrar riskerar därmed att hela tiden ifrågasättas som goda mödrar vilket innebär att hon måste finna en balans mellan arbetsliv, intressen och modersroll. De djupt rotade modersideologierna som finns än idag och förväntningarna om att skapa ett liv utanför hemmet är en skuldskapande position för mödrarna (ibid.).

I analysen av bloggtexterna går det även att urskilja en tendens av att försätta sig själva i andra hand för att ta det ansvar som förväntas av henne som moder. Elvin-Nowak citerar en mamma ur sin studie: *"Guilt makes me toe the line and do what I should"* (Elvin-Nowak, 1999). Alla de olika diskurserna om hur en god mor bör vara leder till att mödrarna har föreställningar om sig själva och om hur en god moder skall vara. Vår tolkning av bloggtexterna ger en bild av att mödrar försöker leva upp till rådande diskurser, men då förväntningarna av moderskap ser så olika ut i de olika diskurserna blir det svårt för modern. Den dominerande bilden av den goda modern lever kvar vilket leder till känslor av skuld hos de mödrar som utmanar den. Känslorna av skuld leder därefter till att modern faller tillbaka till diskursen om den goda modern. Det andra citatet beskriver ett sådant exempel, där modern hade önskat att hon kunde resa iväg som hon tidigare kunde göra men de förväntningarna hon har om ett gott moderskap gör att hon inte reser. Modern "rättar sig i ledet och gör det hon borde göra" enligt den goda moderideologin.

I det sista citatet beskrivs avsaknaden av barn som tomhet och ett nödvändigt ont som kan relateras till förväntningarna om att moderskapet skall innefatta närhet och tillgänglighet (Elvin-Nowak, 1999). I Elvin-Nowaks studie framkom att mödrar fick känslor av skuld för att de kände ansvar för barnet. I vår tolkning av bloggtexterna uppfattar vi det som att mödrarna känner så stort ansvar för barnen så att känslor av skuld uppstår när modern inte finns till för barnet i dess närhet. Att bloggtexterna beskriver frånvaron från barnen som "ett nödvändigt ont men nödvändigt" kan uppfattas som ett försök till att anpassa situationen med att tänka att

det faktiskt är något som gynnar barnet. Genom att till exempel få en djupare relation till sin far.

Föreställningar och förväntningar kring modersrollen kan även förstås utifrån Hirdmans teori om genussystemet. Hirdman (2007), menar att det finns mönsterstrukturer i form av ett slags kontrakt mellan könen inom genussystemet. De osynliga kontrakten föreställs finnas mellan den enskilda mannen och kvinnan på olika nivåer i samhället. Hirdman (2007), menar att genuskontrakten kan ses som föreställningar om hur kvinnor och män bör vara inom olika områden. Kontrakten kan på individnivå, mellan man och kvinna, uppfattas som äktenskapskontrakt (ibid.). Genom genuskontrakten har mödrar förväntningar på sig själva från omgivningen men även sig själva att vara på ”rätt sätt” och vara den ”goda modern”, då Hirdman (2007), menar att kvinnor och män ständigt handlar efter genussystemets rådande kontrakt. Vår tolkning kring detta är att mödrar kan drabbas av känslor av skuld när ”kontraktet” om vad en moder förväntas göra utmanas och när man som mor inte lever upp till förväntningar genuskontrakten har skapat.

Det avslutande citatet där texten beskriver ”en bra mamma...bättre pappa” kan tolkas som att modern ser sig som en sämre förälder för att hon inte ser på barnens matcher. Genom att modern inte gör det hon *borde* göra enligt de normer och föreställningar som finns kring moderskap ser hon sig som en sämre förälder än den som faktiskt ser på matcherna, modern lever inte upp till kontraktet. Men skulle en man beskriva liknande tankar? Vår tolkning utifrån det här är att den goda moderideologin lever kvar och tillsammans med nya normer och föreställningar befinner sig modern mitt emellan. Känslor av skuld ser ut att vara ett inslag i moderskapet och som visar sig ur olika skepnader.

5. Sammanfattning och Avslutande diskussion

5.1 Sammanfattning

I bloggtexterna uttrycks genomgående de dominerande föreställningar och normer som finns om moderskapet. Vidare åskådliggjorde bloggtexterna ambitionen som finns hos mödrar i att vara skickliga och presterande mödrar. De dominerande bilderna som har funnits kring moderskapet förr är idag lika aktuella även i våra bloggtexter. Vad vi även har uppmärksammat i bloggtexterna är att mödrar väljer att förhålla sig till de traditionella föreställningar och normer kring moderskapet trots att det finns andra senmoderna föreställningar och normer. En förklaring till detta kan vara att mödrar gör idag som mödrar alltid har gjort och att inta nya föreställningar och normer kring moderskapet kan sätta den ur balans.

I bloggtexterna framställs mödrarna överlag som en central del i barnens liv och vår tolkning är att mödrar tar ett stort ansvar i hemmet vilket överensstämmer med ideologin om den goda modern. Men vi har även funnit att mödrar har ett stort behov av egentid och tenderar att ta sig tid till ”egentid” i en allt större omfattning. Bloggtexterna ger uttryck för att träning och andra tillfällen av egentid var ett återkommande inslag i skildringarna av mödrarnas vardag. Mödrarna ser sig inte endast som mödrar utan har ett behov av en roll utanför hemmet. För den moderna modern räcker det inte med att vara mor, man ska även lyckas och prestera utanför hemmet. Bloggtexterna ger uttryck för nya tendenser som kommit att prägla det senmoderna moderskapet vilket kommit att kopplas till en individ med självständighet.

Bloggtexterna illustrerade vidare hur osäkerhet i moderskapet tar sig i uttryck. Osäkerheten vi uppdagade var den som bloggtexterna uttryckligen relaterade till mödrars egen kapacitet eller kompetens. När osäkerhetskänslor uppmärksammades i bloggtexterna var när mödrarna var ur balans eller villrådiga med en situation eller stund i moderskapet. Vidare finns det en osäkerhet i moderskapet som mödrar aldrig kommer att komma ifrån, men att uppleva osäkerheten behöver inte vara en nackdel utan kan ses som ett tillfälle för reflexion över den egna rollen. När bloggtexterna illustrerade osäkerhet så sökte dessa återkopplingar från andra.

Vi fann även att kvinnor idag upplever inre konflikter mellan till exempel arbete och familj och känslor av skuld var ett återkommande tema i bloggtexterna. Bloggtexterna ger en bild av att modern hamnar i en skuld skapande position i förhållande till de olika rådande normerna

och föreställningarna som idag finns kring moderskapet. Vi fann att den goda moderideologin fortfarande är starkt rotad vilket leder till att mödrar som söker utmana ideologin upplever känslor av skuld som i sin tur kan leda till att mödrarna faller tillbaka och *”gör det de borde göra”*. Utifrån ett genusperspektiv kan känslor av skuld även härledas till föreställningar om hur kvinnor och män bör vara inom olika områden. Vår tolkning tyder på att om modern inte lever upp till förväntningarna kring genuskontraktet utan istället utmanar dem kan mödrar drabbas av känslor av skuld.

5.2 Avslutande diskussion

Moderskapet har genomgått en rad förändringar genom tiderna där olika diskurser har konstruerats. I det senmoderna moderskapet har nya föreställningar skapats som förr inte existerade och vår studie av de analyserade bloggtexterna visar att detta skapar en konkurrens mellan den traditionella moderskapsbilden och de senmoderna föreställningar som råder kring moderskapet. Den senmoderna modern har både det traditionella moderskapsidealet att förhålla sig till och det senmoderna moderskapsbilden som förespråkar den självständiga men goda modern. Detta innebär att moderskapet idag har flera alternativ och därmed flera val att ta vilket gör det stundvis svårt att förhålla sig till.

Vidare visar studien att bloggtexterna utmanar de rådande diskurserna samtidigt som de söker leva upp till dem. Liknande spänningar råder i genusordningen, där bloggtexterna ger uttryck för att de rättar sig i genusordningen samtidigt som de motsätter sig den. Bloggtexterna uttrycker föreställningar och normer kring moderskapet på olika sätt, allt från praktiskt handlande till abstrakta tankar och känslor. Bloggtexterna illustrerade för oss hur den senmoderna moder förhåller sig till de diskurser som råder kring moderskapet. Bloggtexterna ger uttryck för att den senmoderna modern inte bara har en diskurs att förhålla sig till utan fler och dessa kolliderar och utmanar varandra. Genom att ge en diskurs företräde väljs andra bort och det kommer att reflektera på kvinnans moderskap. Beroende på hur omgivningen reagerar på moderns val av diskurs kommer det leda till antingen en förändring av föreställningar och normer kring moderskap eller en förstärkning av dessa. Men oavsett vilken diskurs/ideal som mödrar intar kommer de att påverkas av föreställningar och normer kring moderskapet. Trots att det nästintill är omöjligt att leva upp till föreställningar och normer som råder kring moderskapet redogörs i samtliga bloggtexter ett ständigt försök att leva upp till dem.

Det vi finner intressant är att bloggtexterna ger uttryck för att de rådande diskurserna påverkar mödrarna i stor utsträckning men att de även vågar utmana dem. Kan det vara en del av den senmoderna västerländska individen att ifrågasätta allt? Eller är det en motreaktion från mödrarnas sida? Har den senmoderna kvinnan tröttnat på alla föreställningar och normer som råder i vårt västerländska samhälle eller har hon tröttnat på att söka leva upp till dessa? Kvinnans handlingsutrymme begränsas av föreställningar men handlingsutrymmet finns närvarande, kan det vara så att den senmoderna kvinnan utökar det handlingsutrymme hon har genom att göra det som inte förväntas av mödrar? Vi tyckte även kunna se att moderskapet är i en föränderlig process där moderskapet har kommit att ses som ett val individer aktivt gör. Det individualistiska samhället där individen förväntas ta plats och förväntas självförverkliga sig kan vara ytterligare en bidragande faktor till att mödrar vägrar inta föreställningar som inte går i enlighet med deras livsplaner.

Vidare finner vi det intressant att vi ur ett genusperspektiv kan se att en av logikerna, isärhållandet, kan vara på väg att suddas ut. Hirdman (2001), menar att när kvinnor och män får lov att överskrida gränserna/rummen, som de genussystembevarande har förbundet könen med, först då kan man börja urskilja förändringar. Det är detta som händer när mammabloggerskor intar bloggsfären och vägrar anpassa sig till isärhållandets dikotomier om offentlig/privat där den första har varit mannens plats. Dessa förändringar sker inte enbart i bloggsfären utan även i det kunskapssamhälle människor lever i det senmoderna. Trots att forskning visar att föreställningar och normer som råder kring moderskapet sällan är genomförbara så ämnar bloggtexterna att följa dessa. Samtliga bloggtexterna sökte efterleva dessa föreställningar och när det gav positiv respons var det uppskattat men när det inte gjorde det redovisades en tydlig osäkerhet. Genom att kvinnor och män gör allt mer lika saker kan det tyda att logikerna håller på att suddas ut, vilket medför att mannen som norm suddas ut. Hirdman menar dock att män finner nya arenor där de upprätthåller logiken. Kommer kvinnan att hinna ifatt mannen eller finner mannen nya arenor?

6. Referenslista

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber

Beauvoir, Simone De (2008). *Det andra könet*. Stockholm: Nordstedts Pocket

Brembeck, H. (2003) ”De >>nya<< mödrarna”. I Bäck-Wiklund, Margareta & Johansson, Thomas (red.). *Nätverksfamiljen*. Stockholm: Natur och kultur

Brembeck, Helene (1998). *Inte bara mamma: en etnologisk studie av unga kvinnors syn på moderskap, barn och familj*. Göteborg: [Etnologiska institutionen, Univ.]

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

Bäck-Wiklund, Margareta & Bergsten, Birgitta (1997). *Det moderna föräldraskapet: en studie av familj och kön i förändring*. Stockholm: Natur och kultur

Connel, Robert. William (2003) *Om genus*. Göteborg: Daidalos

Elvin-Nowak, Ylva (1999). *Accompanied by guilt: modern motherhood the Swedish way*. Diss. (sammanfattning) Stockholm: Univ.

Hirdman, Yvonne (2007). *Gösta och genusordningen: feministiska betraktelser*. Stockholm: Ordfront

Hirdman, Yvonne (2001). *Genus: om det stabila föränderliga former*. 1. uppl. Malmö: Liber

Johansson, Thomas, Lindgren, Simon & Hellman, Anette (2013). *Nya uppväxtvillkor: samhälle och individ i förändring*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Levin, Claes, (2008). ”Att undersöka det sociala – några ingångar”. I Meeuwisse, Anna, Swärd, Hans, Eliasson-Lappalainen, Rosmari & Jacobsson, Katarina (red.) (2008). *Forskningsmetodik för socialvetare*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur

Lopez, L. K. (2009). The radical act of 'mommy blogging': redefining motherhood through the blogosphere. *Sage Journals, New Media & Society*, 11 (5), 729-747

May, Tim (2001). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur

Morrison, A. (2010). Autobiography in Real Time: A Genre Analysis of Personal Mommy Blogging. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 4 (2)

Nardi, B. A., Schiano, D. J., & Gumbrecht, M. (2004). *Blogging as social activity, or, would you let 900 million people read your diary?* Proceedings of CSCW 2004, Chicago, IL.

Powell, R. (2010) Good Mothers, Bad Mothers and Mommy Bloggers: Rhetorical Resistance and Fluid Subjectivities, *A feminist Journal online*: Feb2010, Vol.2 Issue 6, p37-50

Roman, Christine (2004). *Familjen i det moderna: sociologiska sanningar och feministisk kritik*. 1. uppl. Malmö: Liber

Sveningsson Elm, Malin, Lövheim, Mia & Bergquist, Magnus (2003). *Att fånga nätet: kvalitativa metoder för Internetforskning*. Lund: Studentlitteratur

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. (Tillgängliga online)

Våge, Lars, Nygren, Gunnar & Stattin, Erik (2005). *Bloggtider*. Stockholm: Sellin & Partn

Sökmotorer:

Bloggsök.se

Google.se

Mammablogga.se

Toppen.nu

Twingly

Bloggar:

<http://houseofphilia.elsasentourage.se/>

<http://happilyeverafter.se/>

<http://www.monasuniversum.se/>

<http://linnda.se/>

<http://paulas.me/>